

Europa-Økonomianalyse: Økonomien i EU og Danmark

12. HALVÅRSRAPPORT
FEBRUAR 2010

Det Internationale Sekretariat
Den økonomiske konsulent

Februar 2010

Indledning

Hermed udsendes den 12. halvårsrapport om de økonomiske nøgletal m.v. for Danmark, de 15 "gamle" EU-lande og de 12 "nye" EU-lande, optaget i perioden maj 2004 - januar 2008.

Rapporten kaldes for en "Europa-økonomianalyse" og er primært udarbejdet til medlemmerne af Europaudvalget, der som bekendt løbende tager stilling til mange økonomiske spørgsmål både vedrørende EU og de enkelte medlemslande. De øvrige fagudvalg samt folketingsmedlemmer, der interesserer sig for eller arbejder med økonomi, kan også have nytte af rapporterne.

I rapporten gennemgås på en let tilgængelig måde, de vigtigste økonomiske udviklingstendenser indenfor EU's 27 medlemslande.

Der er stadig ret stor forskel i den økonomiske udvikling mellem de 15 gamle og de 12 nye EU-lande med hensyn til for eksempel økonomisk vækst, investeringerne og ledigheden m.v. Derfor har det en selvstændig interesse indtil videre at følge den økonomiske udvikling hos vore 12 nye medlemmer, selvom forskellen gradvist indsnævres. Det skal dog også påpeges, at der er ret stor forskel i økonomien de 12 nye lande imellem.

Ingen andre publikationer viser den økonomiske udvikling for EU-15 og EU-12. Normalt vises udviklingen i Euroområdet, dvs. for de 16 lande der har indført euroen, og for udviklingen i EU-27 under et. Det er også en måde, at analysere tingene på.

Et vigtigt budskab i rapporten er, at efter en række år med tårnhøj økonomisk fremgang i de nye lande, har finanskrisen og den økonomiske nedtur nu med nogen forsinkelse, også ramt de nye EU-lande. Det nærmest konstante fald i ledigheden i EU-12 efter medlemskabet af EU, er nu afløst af en stor stigning, som har bragt ledigheden op på niveau med de gamle EU-landes ledighed.

Rapporten er udarbejdet af chefkonsulent Niels Hoffmeyer i samarbejde med stud.polit. Mette Bjerrum Koch og stud.polit. Sara Larsen (barselsorlov pr. 31/12 2009)

Med venlig hilsen

Anne-Marie Meldgaard
Formand for Folketingets Europaudvalg

Indholdsfortegnelse

I. Dansk økonomi	1
• Resumé	1
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	2
• Privatforbruget.....	3
• Investeringerne.....	5
• Offentlige finanser.....	8
• Eksport, import og betalingsbalance.....	9
• Ledigheden.....	10
• Priser og lønninger.....	11
• Rentestruktur og aktiekurser.....	13
• Valutakurser.....	14
II. De 15 ”gamle” EU-lande	16
• Resumé	16
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	17
• Privatforbruget.....	19
• Investeringerne.....	20
• Offentlige finanser (budget).....	21
• Offentlige finanser (bruttogæld).....	22
• Ledigheden.....	23
• Priser og lønninger.....	24
• Rente- og aktiekurser.....	25
• Valutakursudviklingen.....	26
III. De 12 nye EU-lande	27
• Resumé	27
• Bruttonationalproduktet (BNP).....	28
• Privatforbruget.....	29
• Investeringerne.....	30
• Offentlige finanser (budget).....	31
• Offentlige finanser (bruttogæld).....	32
• Betalingsbalancen.....	33
• Ledigheden.....	34
• Priserne.....	35
• Aktiekursudviklingen.....	36

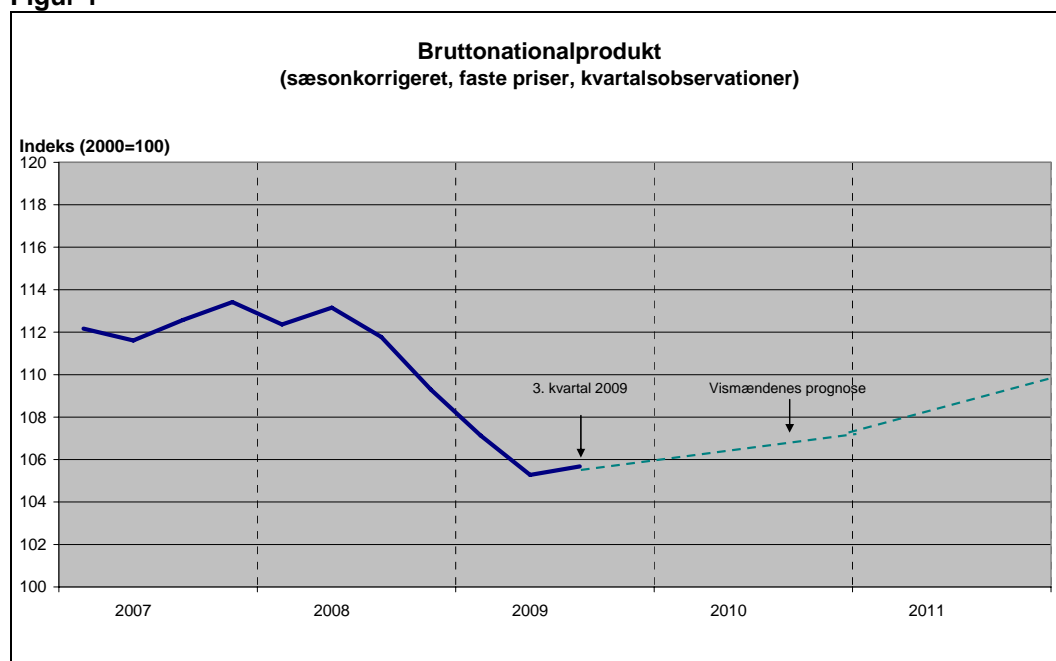
Redaktionen er afsluttet den 5. februar 2010

Dansk økonomi – resumé

- Dansk økonomi er inde i en nedgangskonjunktur af historiske dimensioner med et fald i den **økonomiske vækst** (BNP) på små 5 procent i 2009. Heldigvis ser bunden dog ud til at være nået, og de fleste vurderinger peger på, at den økonomiske vækst bliver positiv i 2010 og 2011.
- Det **private** forbrug har taget et ordentligt dyk i 2009 med et fald på ca. 5 procent i forhold til 2008. Det har sammen med faldet i dansk **eksport** på 10,4 procent i 2009 givet den lave vækst i BNP.
- Selvom der er udsigt til ret stor fremgang i den **disponible realindkomst** i 2010, er der stadig kun tale om en **svag** fremgang i forbruget på 1,8 procent i 2010. De forværrede konjunkturer med større arbejdsløshed får danskerne til at forbruge mindre og spare mere op. Først i **2012** regner Vismændene med at det private forbrug stiger betragteligt igen.
- De danske **boligpriser** er faldet betydeligt i løbet af 2008 og især 2009, og med Vismændenes prognose for prisudviklingen vil boligpriserne i løbet af 2010 og 2011 være tilbage på niveauet for 2005 (løbende priser).
- Underskuddet på de **offentlige finanser** toppe i 2010 med et underskud på ca. 90 mia. kr. Det svarer til 5,1 procent af BNP. Ifølge Vismændenes prognose vil underskuddet gradvist aftage til ca. 50 mia. kr. i 2012, men det afhænger af, at der kommer gang i væksten igen.
- Ledigheden er på vej op, og toppe ifølge Vismændene først i 2011.
- Et enkelt lyspunkt er dog, at der stadig er overskud på betalingsbalancen.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 1

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

Tabel 1

Forsyningsbalance (årets priser)	2007				2008				Vismændenes prognose			
	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	realvækst (%)	nominelt (mia. kr.)	realvækst (%)	realvækst (%)	realvækst (%)	realvækst (%)	realvækst (%)	realvækst (%)		
BNP	2,1	1691	-0,7	1737	-4,8	1,1	1,4	2,3				
Privatforbrug	2,6	822	-0,2	846	-5,0	1,8	1,2	3,4				
Offentligt forbrug	1,3	439	1,5	464	2,0	0,7	1,0	1,0				
Faste bruttoinv.	3,1	380	-4,9	366	-12,9	-1,4	3,6	4,5				
Eksport	2,3	886	2,4	956	-10,4	0,2	2,0	4,0				
Import	2,4	845	3,0	909	-12,5	1,7	2,4	4,9				

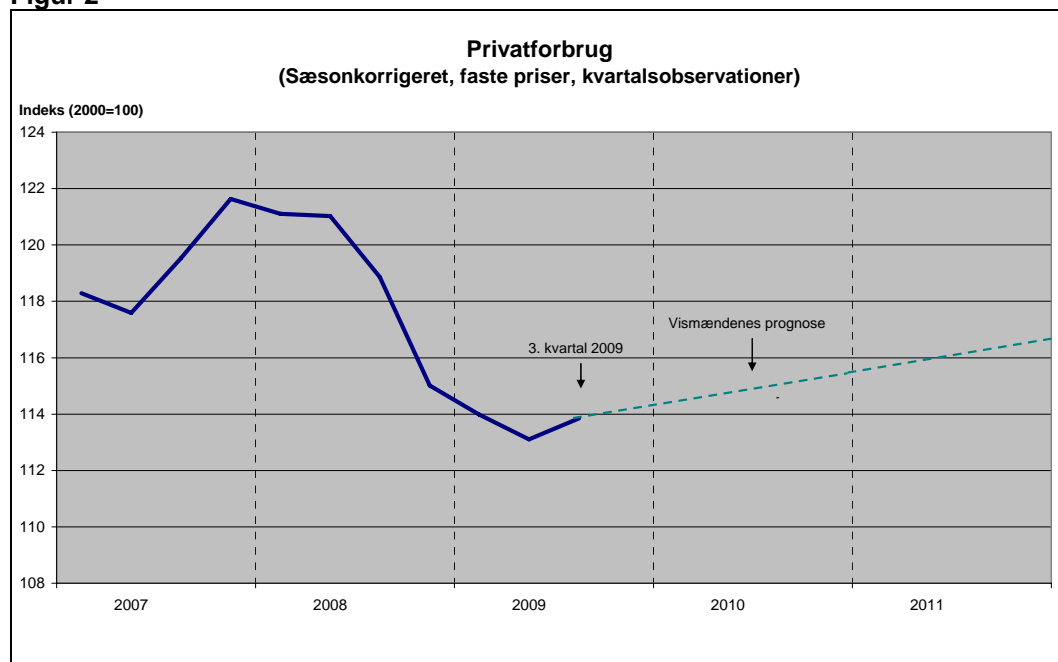
Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

Efter et historisk stort dyk i væksten i **2009** på 4,8 procent, er der almindelig enighed om, at væksten i BNP bliver positiv igen i 2010 og 2011. Bunden af nedgangskonjunkturen er således nået i 2009, og nu går det **langsomt** fremad. Men først i 2012 bliver væksten, ifølge Vismændene, tilstrækkelig stor til effektivt at kunne **påvirke ledigheden** i positiv og nedadgående retning.

Det ses, at en vigtig faktor til konjunkturtillageslaget, er den kraftige nedgang i **eksporten** i 2009 på ikke mindre end 10,4 procent. Også **investeringerne** har tabt pusten, med et fald på 12,9 procent i 2009, men allerede i 2008 var investeringerne ved at give efter som en hurtig reaktion på finanskrisen.

Privatforbruget

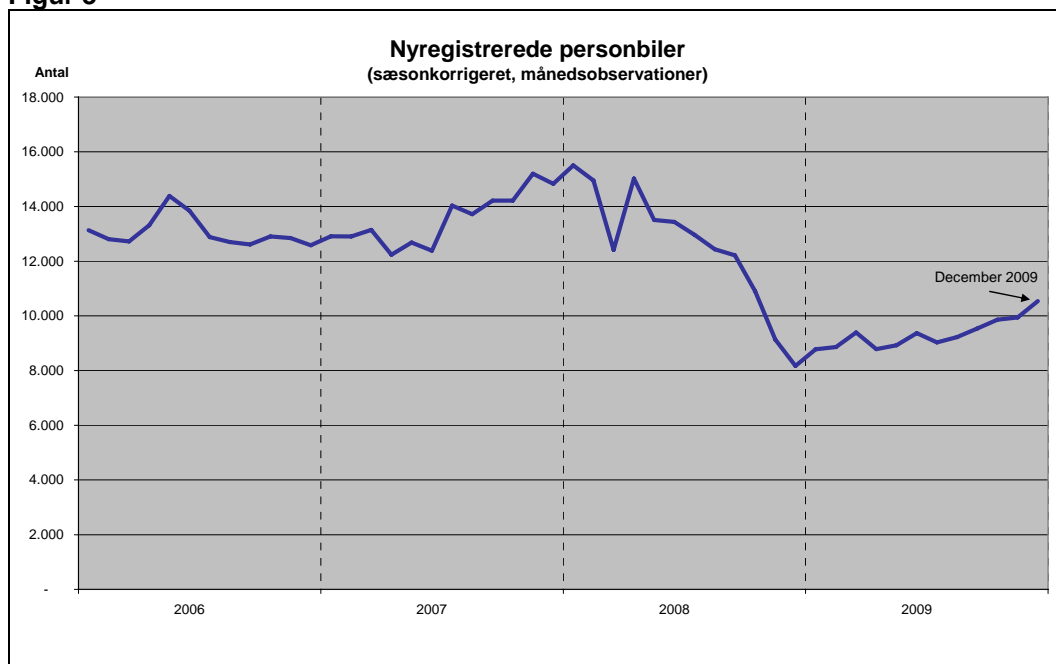
Figur 2

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

Udviklingen i det **private forbrug**, der er på i alt ca. 800 mia. kr. i 2009, er sammen med nedgangen i eksporten, de væsentligste grunde til nedgangskonjunktoren. I 2009 skønnes faldet i privatforbruget til ca. 5 procent. Alt tyder på, at det private forbrug nu er på vej op igen – langsomt. **Der er dog to modsatte tendenser**. En **opgående** kraft i form af skattelettelser og reallønsstigninger, der hæver privatforbruget. Imidlertid trækker den stigende ledighed og usikkerhed om konjunktursituationen **ned** i købelysten, og medfører større opsparing. Så det er nettoresultatet af de to "forbrugskræfter", der giver den, indtil videre, svage forbrugsudvikling.

Figur 3

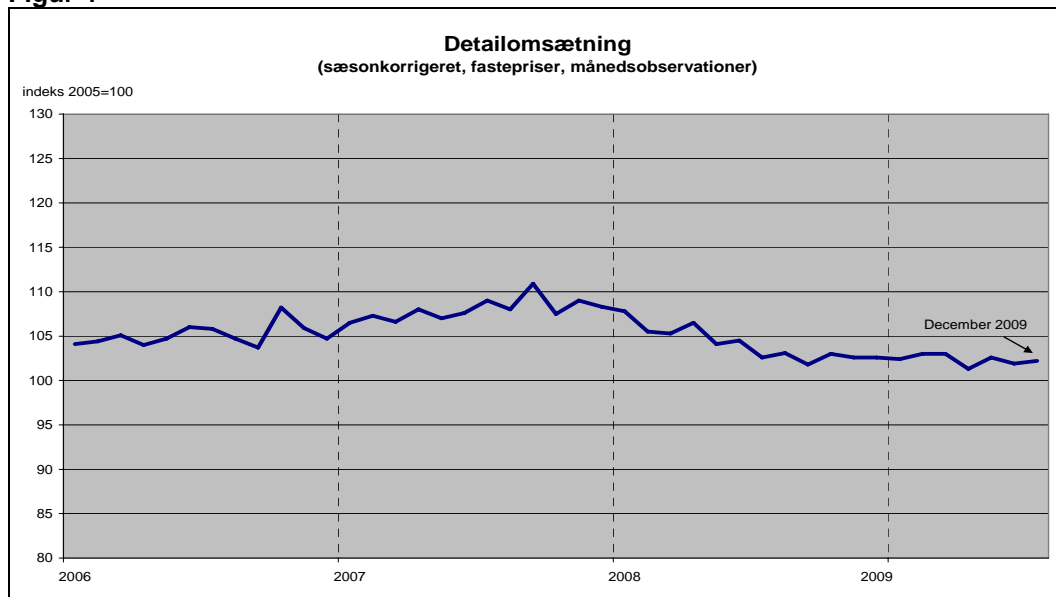

Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 2

Nyregistrerede personbiler	2006	2007	2008	2009
Kilde: Danmarks Statistik	156.741	162.479	150.661	112.244

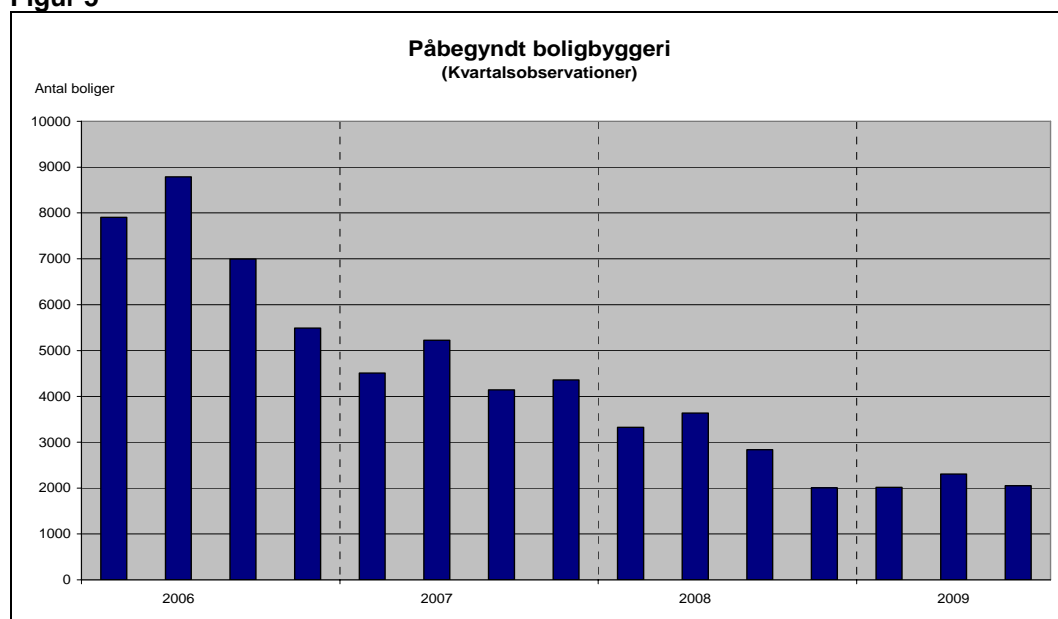
Figur 4

Kilde: Danmarks Statistik.

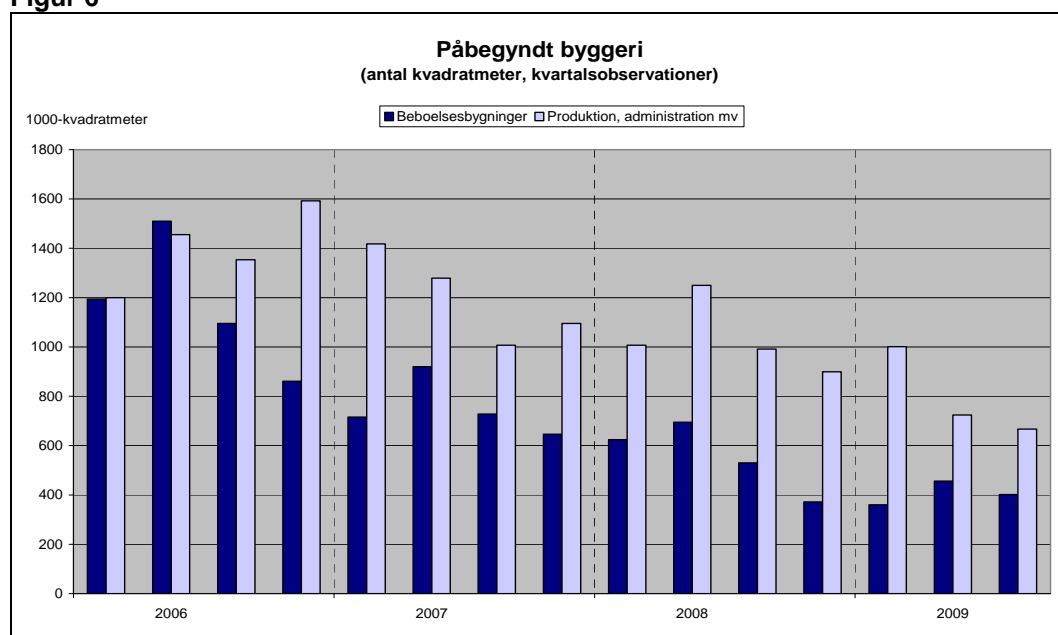
Både salget af **nye personbiler** og **detailomsætningen** "hænger" stadig på et lavt niveau. Salget af nye biler er faldet ca. 25 procent i 2009 i forhold til 2008 og detailomsætningen skønnes at falde med 5-6 procent (faste priser) i 2009. Indenfor detailomsætningen, er det især købet af varige forbrugsgoder, der falder. For 2010 ventes der dog en markant fremgang i bilkøbet.

Figur 5

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 6

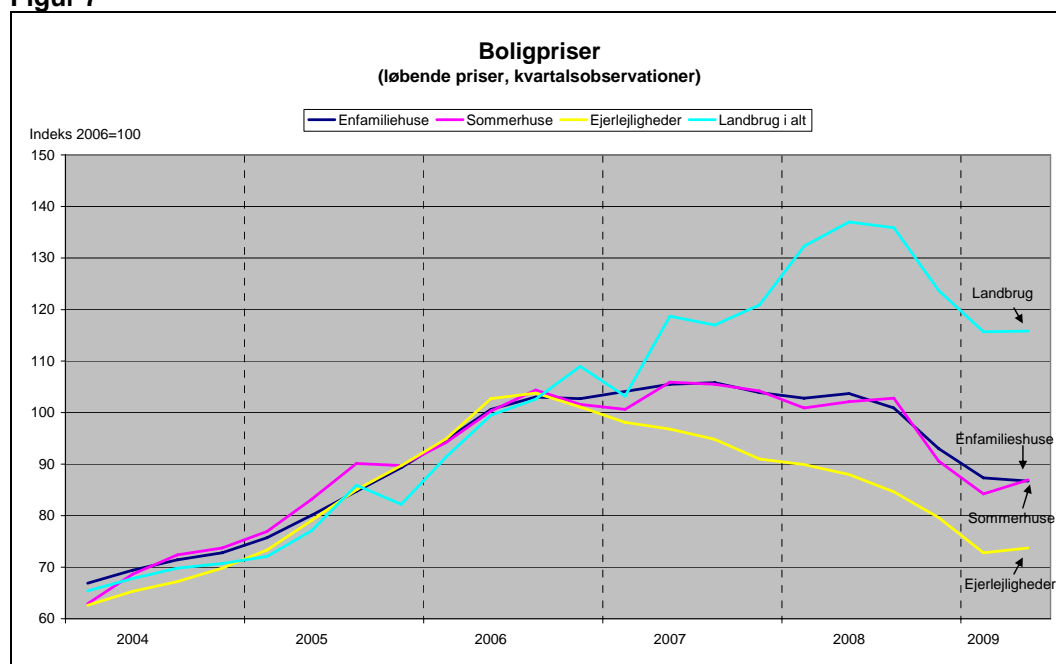

Kilde: Danmarks Statistik

Den økonomiske krise har sat sine tydelige spor i **bolig- og erhvervsbyggeriet**, idet der nu påbegyndes et langt lavere antal boliger end tidligere. I de første tre kvartaler af **2006** blev der således påbegyndt ca. 23.500 nye private og almene boliger. Til sammenligning, blev der i de tre første kvartaler af **2009** kun påbegyndt ca. 6.400 nye boliger (jf. figur 5). Der er tale om en jævnt faldende udvikling siden 2006, hvor boligbyggeriet toppede.

Indenfor **erhvervsbyggeriet**, er påbegyndelserne også faldet meget (jf. figur 6) men faldet har været meget mindre, hvilket formodentlig skal ses i sammenhæng med, at mange aftaler på dette område er langtidskontrakter og faldet kommer derfor senere.

Figur 7

Kilde: Danmarks Statistik

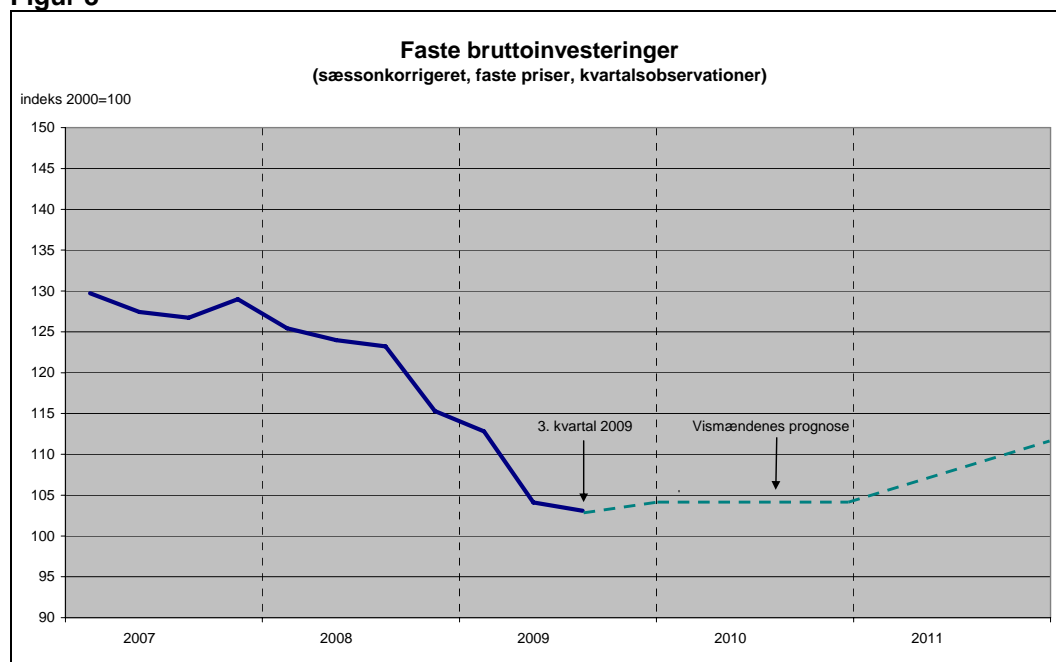
Boligpriserne har taget sig en ordentlig lufttur siden 2005. Fra 2005 til 2006 steg priserne med ikke mindre end 25 procent. I 2006 og 2007 toppede priserne (for hhv. ejerlejligheder og huse) og i 2007 gik det nedad, især for ejerlejlighederne, der faldt med 10 procent. Først i 2008 er prisfaldet for alvor sat ind; igen er det ejerlejlighederne der må holde for med særligt store fald.

I midten af 2009 er enfamiliehusene faldet med i alt 15 procent i forhold til niveauet for 2006, og ejerlejligheder er faldet med ca. 25 procent i forhold til 2006. (tal for 2. kvartal 2009).

Vismændene regner med et yderligere fald i 2010, og først i 2011 forventes priserne, ifølge Vismændene, at stige igen. **Hermed vil priserne i 2010 være nogenlunde tilbage på 2005-niveau.** Regeringen er i sine prognoser knap så pessimistiske som Vismændene.

Det ses, at priserne på **landbrugsejendomme** er steget ekstraordinært meget helt frem til midten af 2008, hvorefter priserne er dykket skarpt.

Investeringer

Figur 8

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

Tabel 3

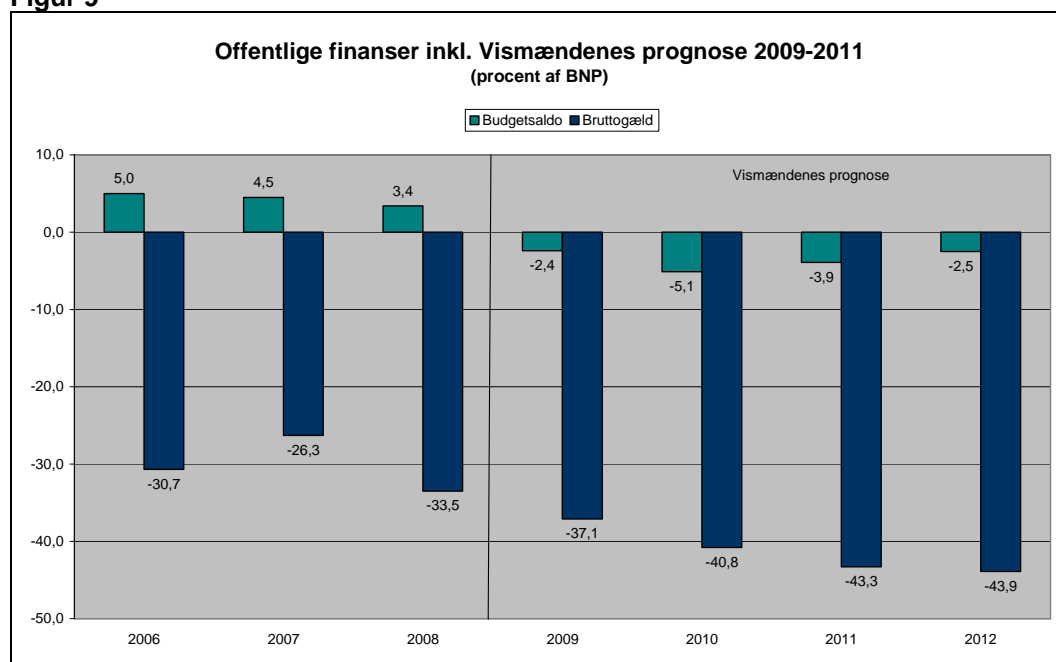
faste bruttoinvesteringer (mia. kr., årets priser)	2006	2007	2008	Vismændenes prognose (realvækst)			
				2009	2010	2011	2012
Offentlige investeringer	32	31	32	14,8	15,3	1,9	-15
Private investeringer (inkl. bolig)	324	348	334	-15,5	-2,9	3,8	6,3
heraf boliginvesteringer	108	119	108	-17,4	0,0	2,4	4,7
Totale faste bruttoinvesteringer	356	380	366	-12,9	-1,4	3,6	4,5

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

De private **erhvervsinvesteringer og boliginvesteringerne** er faldet kraftigt i både 2008 og 2009. I **2009** har faldet været på ikke mindre end 15,5 procent. Investeringerne er noget af det, der påvirkes aller mest i nedgangskonjunkturerne. Også i 2010 er de private investeringer faldende. Først i **2011** og ikke mindst **2012** kommer der gang i investeringerne igen, som følge af at økonomien ifølge prognoserne er ved at komme i gang igen.

De **offentlige investeringer** holder, ifølge Vismændenes prognose, dampen oppe i 2009 og 2010, som følge af politiske beslutninger om at fremrykke/styrke offentlige investeringer.

Offentlige finanser

Figur 9

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

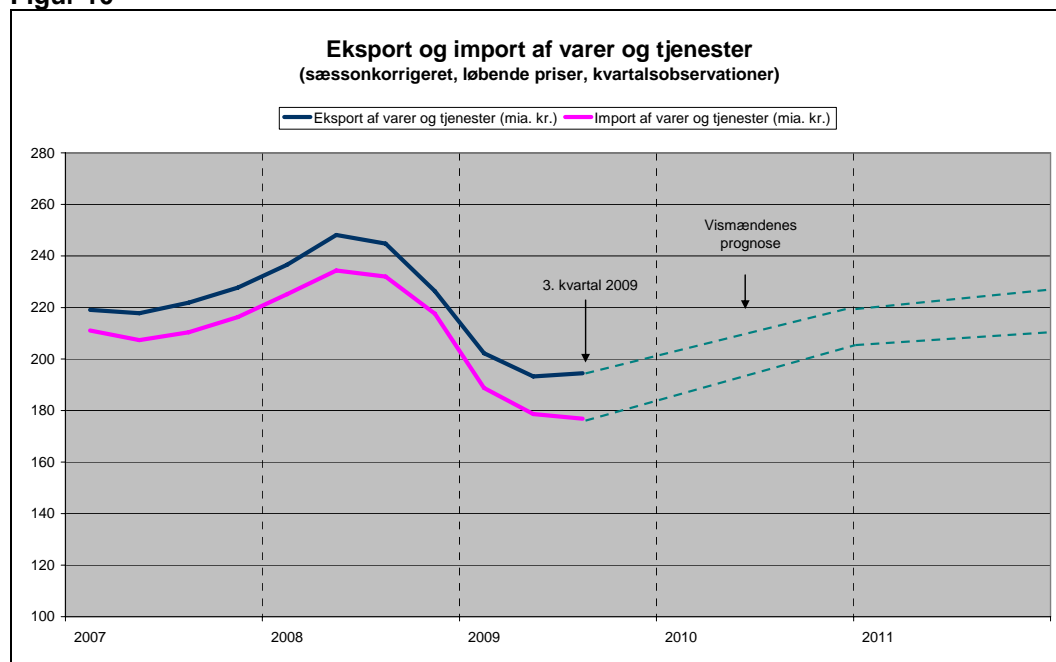
Tabel 4

Offentlig sektor (mia. kr.)	Vismændenes prognose						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Indirekte skatter	295	304	301	288	303	315	329
Direkte skatter	496	499	517	493	485	518	549
heraf personlige skatter	324	339	351	349	328	347	364
selskabsskatter	71	61	59	37	44	51	57
pensionsafkastbeskatning	12	4	6	6	9	13	18
arbejdsmarkedsbidrag	72	76	80	80	83	85	88
Andre skatter	20	21	22	23	23	24	25
Indtægter i alt (mia. kr.)	811	824	840	804	811	857	903
Offentligt forbrug	423	439	463	490	507	525	543
Indkomstoverførsler	241	244	249	267	292	306	313
Offentlige investeringer	32	29	31	36	42	44	38
Øvrige udgifter, netto	33,0	40,0	37,0	50	59	53	55
Udgifter i alt (mia. kr.)	729	749	780	843	899	927	949
Saldo (mia. kr.)	81	75	59	-40	-89	-70	-46
Saldo (procent af BNP)	5,0	4,5	3,4	-2,4	-5,1	-3,9	-2,5
Offentlig bruttogæld (procent af BNP)	30,7	26,3	33,5	37,1	40,8	43,3	43,9

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

Underskuddet på de **offentlige finanser** topper, ifølge Vismændenes prognose i 2010, med et underskud på ca. 90 mia. kr. svarende til 5,1 procent af BNP. Det er noget af en omvæltning fra et overskud i **2007** på ca. 75 mia. kr. Men der er lyspunkter, idet prognosen siger, at underskuddet falder gradvist til 46 mia. kr. i 2012. Det er tydeligt, at mens de offentlige indtægter nærmest er **stagnerende**, så **stiger** de offentlige udgifter stadig, især det offentlige forbrug.

Eksport, import og betalingsbalance

Figur 10

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

Tabel 5

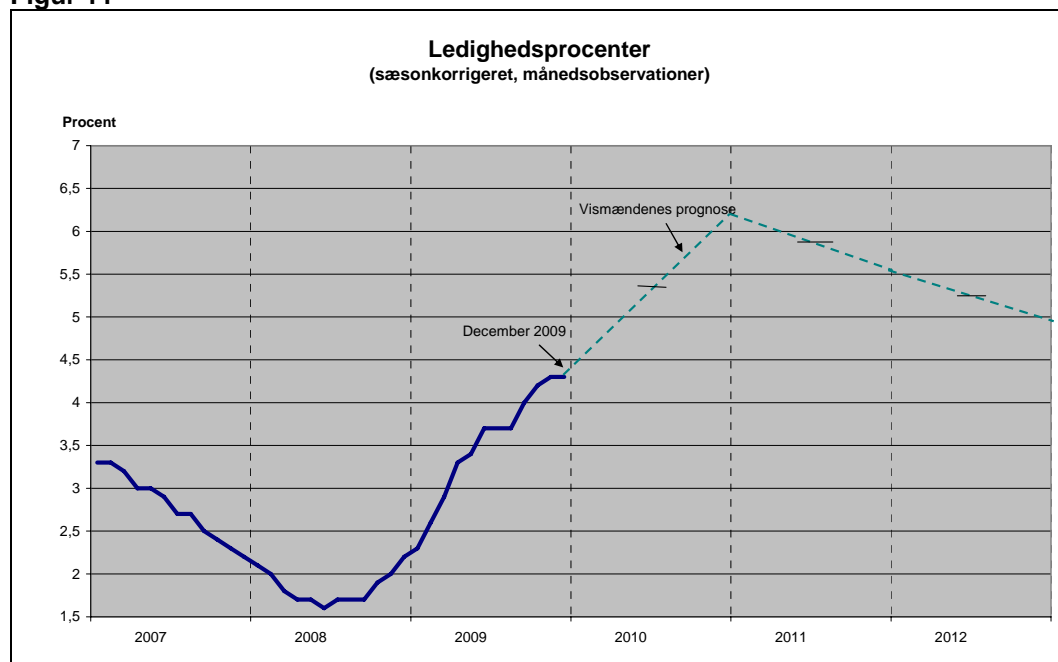
Udenrigshandel og løbende poster (mia. kr.)	Vismændenes prognose (realvækst %)					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Eksport af tjenester	339	375	-9,8	0,9	1,1	3,6
Eksport af varer	547	581	-10,8	0	2,6	4,2
Import af tjenester	290	313	-10,4	0,6	0,7	3,9
Import af varer	555	596	-13,5	2,3	3,2	5,4
Eksport af varer og tjenester	886	956	-10,4	0,3	2	4
Import af varer og tjenester	845	909	-12,5	1,7	2,4	4,9
Overskud på vare og tjenestebalancen	41	47	40	42	44	43
Formueindkomst, netto	15	39	37	33	31	31
Øvrige poster	-99	-41	-46	-47	-46	-48
Overskud på de løbende poster	25	38	31	28	30	26
Procent af BNP	1,5	2,2	1,8	1,6	1,6	1,4

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009).

Ifølge Vismændene er der stadig et pænt **overskud** på betalingsbalancens løbende poster på omkring 30 mia. kr. i hele perioden 2009-2012. Ganske vist er **eksporten** dykket voldsomt i 2009 og med nulvækst i 2010, men importen er fulgt med ned som følge af faldet i det private forbrug i Danmark. **Først i 2011 og 2012 kommer der gang i eksporten igen, og det er med til at løfte væksten og beskæftigelsen i Danmark.**

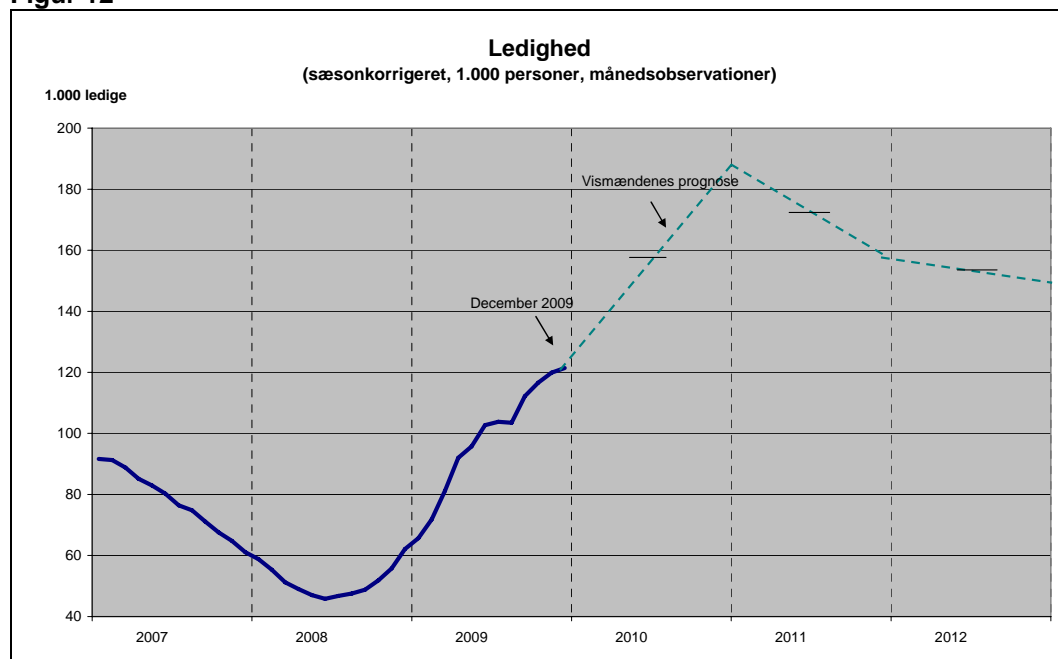
Ledigheden

Figur 11

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009) og egne beregninger.

Figur 12

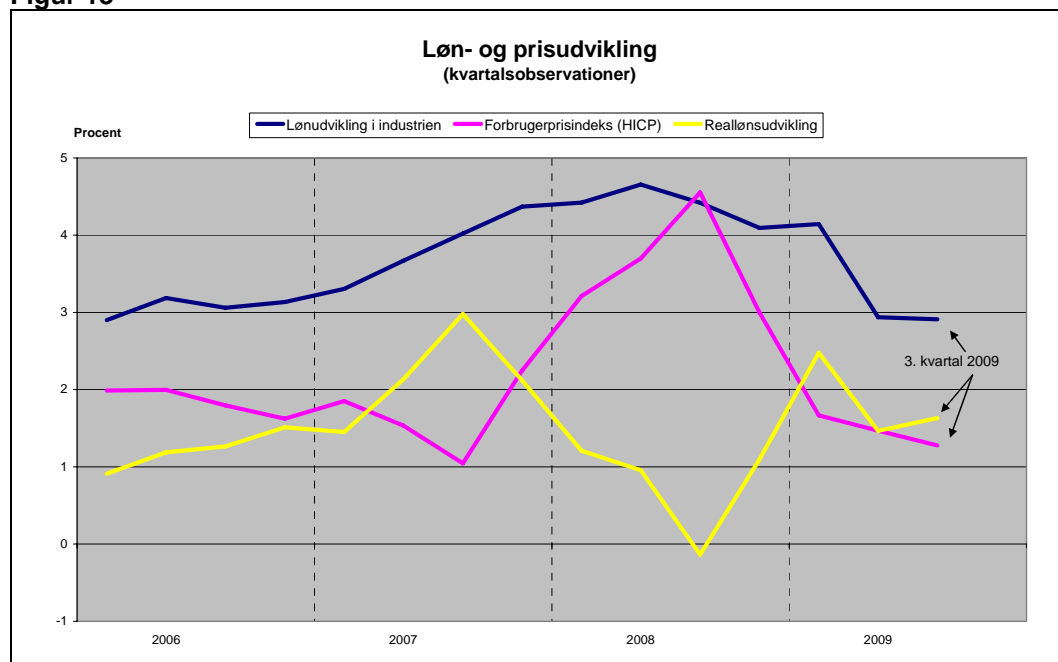

Kilde: Danmarks Statistik, Det Økonomiske Råd (oktober 2009) og egne beregninger.

Udviklingen i den registrerede ledighed afspejler faldet i den økonomiske vækst. Ifølge Vismændene topes ledigheden først i **2011** med et gennemsnitligt ledighedsniveau på 171.000 ledige, svarende til en ledighedsprocent på 5,9. I 2012 falder ledigheden til 5,4 procent under forudsætning af, at der kommer gang i væksten igen. Faldet i ledigheden vil sætte ind med en vis forsinkelse efter at væksten er kommet i gang i 2011.

Priser og lønninger

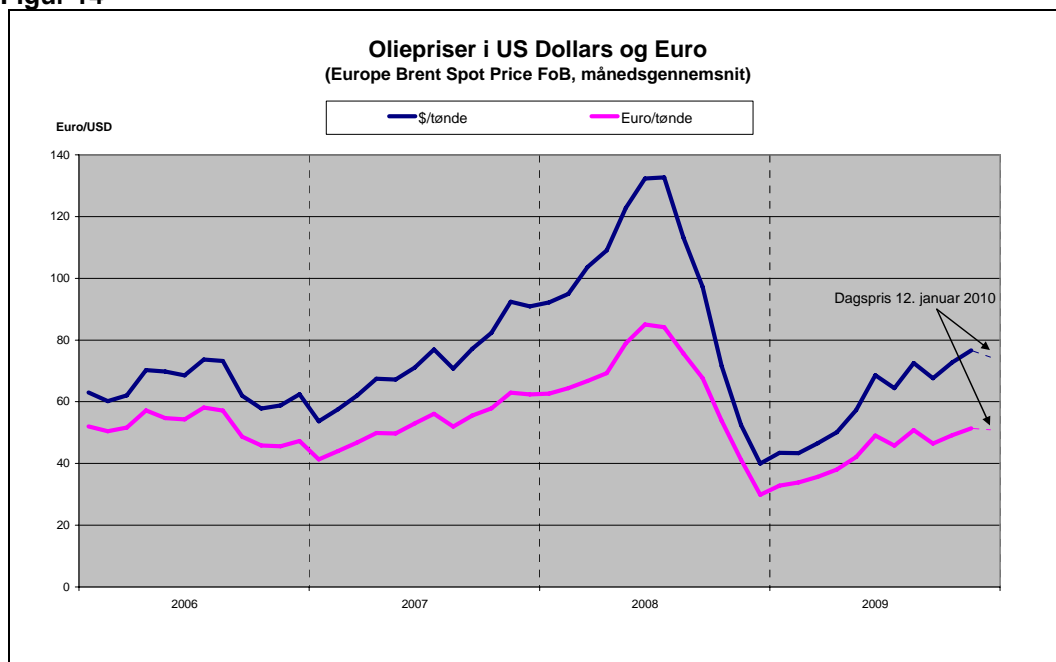
Figur 13

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

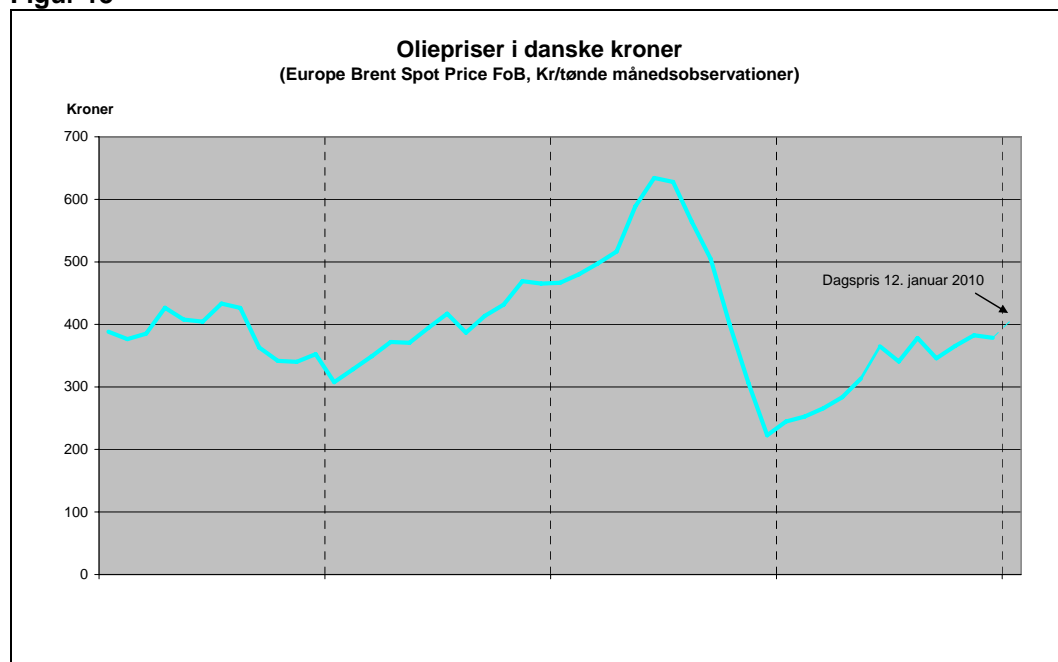
Lønstigningerne i industrien er kraftigt på vej ned efter et topniveau for lønstigninger på 4-5 procent i 2008. I **2009** forventes stigningerne, ifølge Vismændene, at blive på ca. 3 procent. I **2010** og **2011** forventes kun lønstigninger på 2-2,5 procent, ifølge Vismændene. Men meget afhænger af de kommende overenskomstforhandlinger, der tilsyneladende bliver både vanskelige og hårde. **Reallønsudviklingen ser dog ud til at forblive positiv, idet forbrugerpriserne også falder.**

Figur 14

Kilde: Nationalbanken, EIA og egne beregninger.

Figur 15

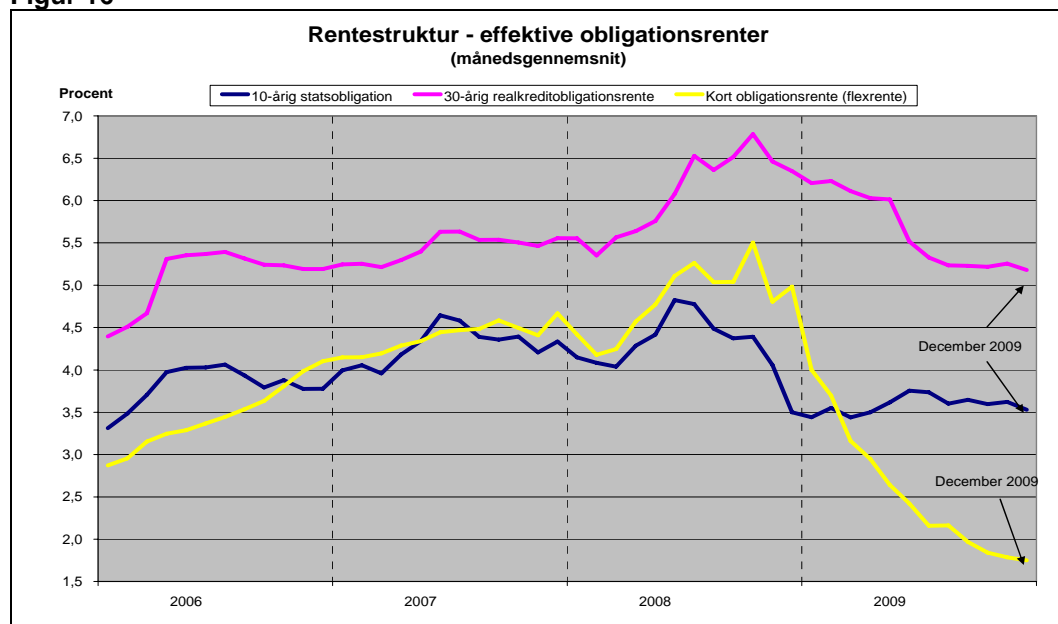

Kilde: Nationalbanken, EIA og egne beregninger.

Figur 14 og 15 taler næsten for sig selv. Efter eksorbitante olieprisstigninger frem til medio 2008, faldt oliepriserne med 60-70 procent i løbet af sidste halvår af 2008. Prisfaldet gik fra ca. 140 dollars pr. tønne til ca. 40 dollars pr. tønne, og skyldes finanskrisen og konjunkturedgang. Men herefter er oliepriserne langsomt krøbet opad igen og ligger nu på ca. 80 dollars pr. tønne. Problemet er, at når der kommer gang i væksten igen, vil oliepriserne formodentlig hoppe opad igen, og begrænse væksten til skade for beskæftigelsen.

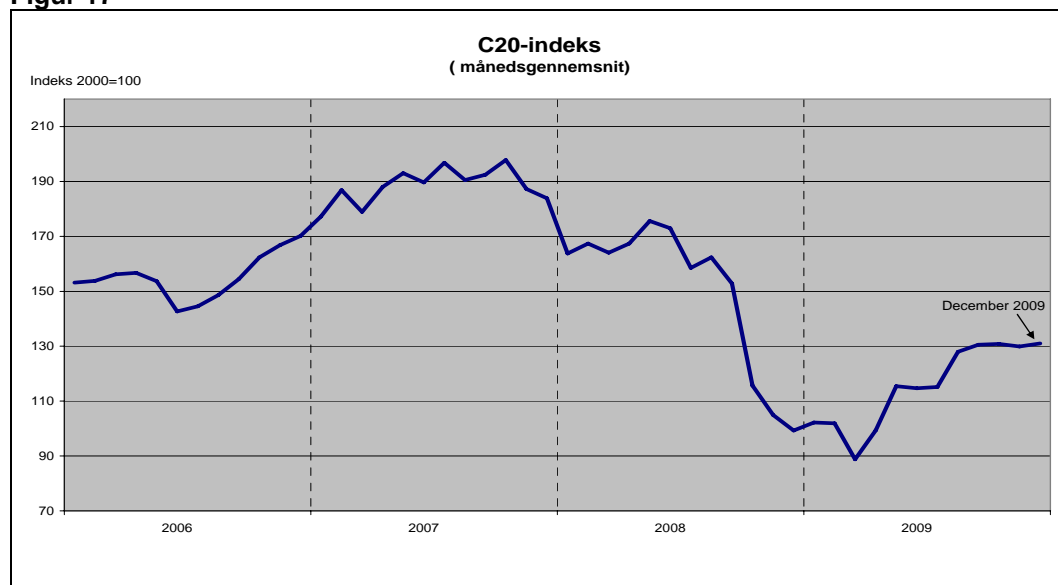
Rentestruktur og aktiekurser

Figur 16

Kilde: Nationalbanken, Realkreditrådet og egne opstillinger

Figur 17

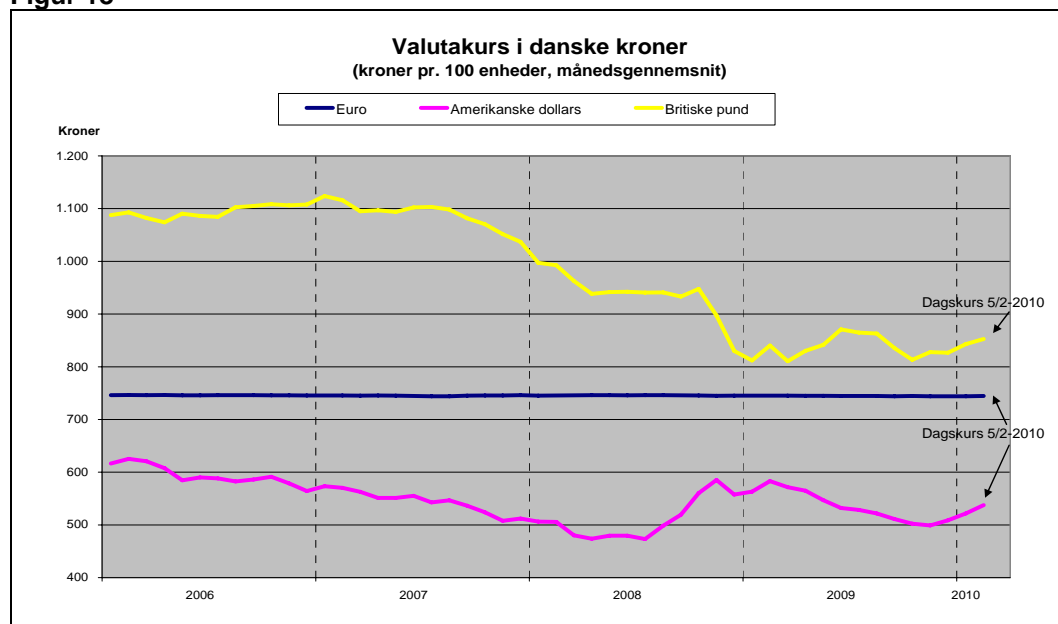
Kilde: Nationalbanken og egne opstillinger

Det høje aktivitetsniveau ind til finanskrisen i 2007 og 2008 fik både aktiekurser og obligationsrenter til at stige kraftigt. Men **obligationsrenterne** er siden faldet, **primært som følge af faldet i den økonomiske vækst med lav inflation**. Den korte rente er, som det ses, blevet ekstrem lav og under 2 procent. Det er rekordlavt niveau, til glæde for husejere med flekslån. Der er en meget stor forskel mellem den lange og den korte rente.

Aktiekurserne har rettet sig pænt op efter det bratte fald i løbet af 2008. Men aktiekursniveauet ved udgangen af 2009 er stadig 30 procent under topniveauet i 2007.

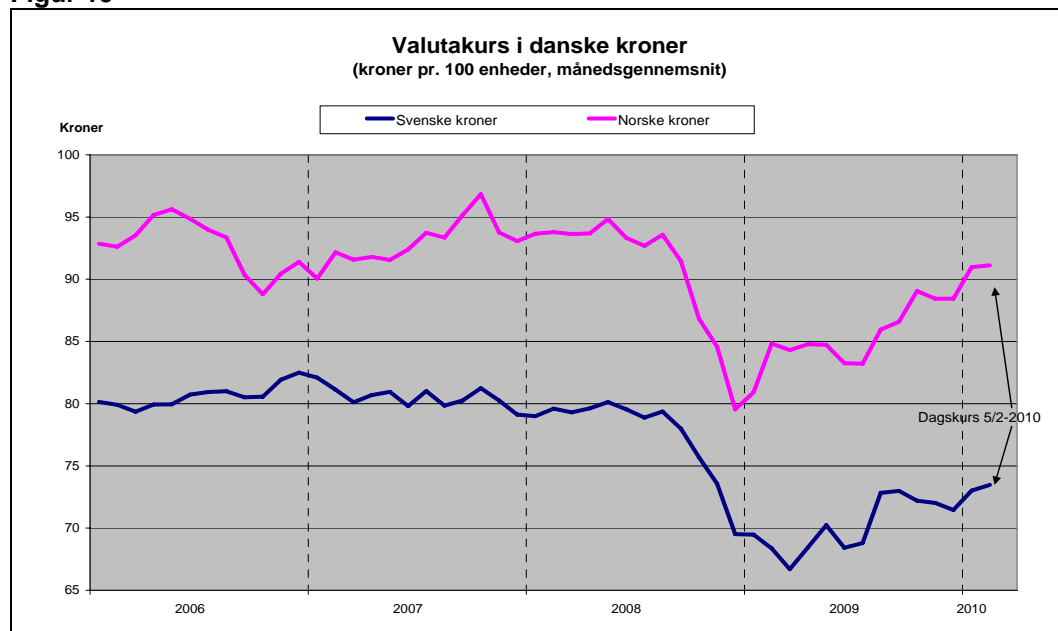
Valutakurser

Figur 18

Kilde: Danmarks Statistik og Nationalbanken.

Figur 19

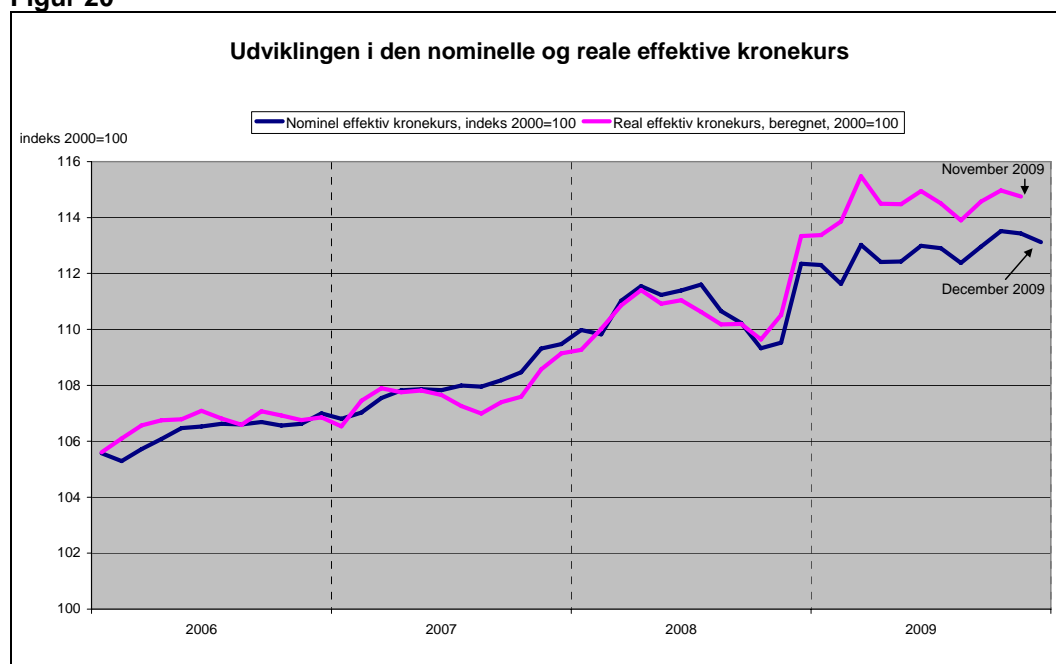

Kilde: Danmarks Statistik og Nationalbanken.

Det britiske pund er raslet ned i løbet af 2008 fra omkring 11 kr. pr. pund til ca. 8 kr. pr. pund. Det er noget, der kan mærkes for dansk eksportindustri. Samtidig er svenske og norske kroner også faldet voldsomt i forhold til den stærke danske krone; især den svenske krone er faldet stærkt (jf. figur 19). Situationen for dansk eksportindustri bliver heller ikke nemmere af, at dollaren igen har ramt bundniveauet på ca. 5 kr. pr. dollar.

Dollaren er dog steget igen i løbet af januar 2010, og den aktuelle kurs nu er på ca. 5,40 kr. pr. dollar. Det er uroen omkring euroen, der får dollaren til at stige.

Figur 20

Kilde: Nationalbanken og egne beregninger.

Figur 20 giver et godt billede af situationen for dansk eksportindustri i en svækket konjunktursituation. I **2009** har den stærke danske krone i forhold til nøglevalutaer som svenske og norske kroner, britiske pund og dollar m.v. **medført en yderligere stigning i den effektive nominelle kronekurs** og dermed svækket konkurrenceevnen.

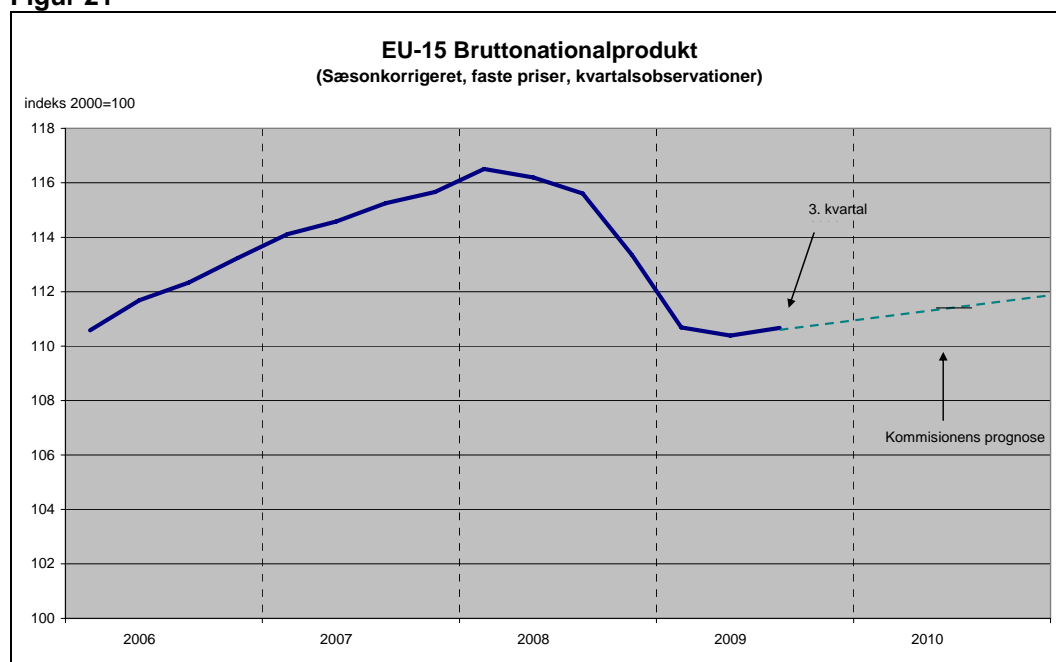
Hvis man samtidig tager hensyn til, at lønstigningerne i Danmark er større end de udenlandske, fås en **real effektiv kronekurs**, der er steget med **mindst 2-3 procent** i 2009 i forhold til 2008. Det positive billede er dog, at forringelsen af vores konkurrenceevne tilsyneladende ikke er forværret **i løbet** af 2009.

De 15 "gamle" EU-lande – resumé

- De 15 "gamle" EU-lande får et ordentligt dyk i økonomien med et **fald i væksten på 4,1 procent i 2009**. Først i 2010 og 2011 er der udsigt til en vis fremgang i økonomien, ifølge Kommissionens prognose.
- Det er primært det meget store fald i **eksporten**, der trækker ned i væksten for EU-15. Derimod er det **private forbrug** ikke så hårdt ramt i EU-15, idet faldet kun er på 1,5 procent (I Danmark har faldet været på ca. 5 procent i 2009)
- Især i **Frankrig og Tyskland** er det private forbrug kun ramt i mindre omfang, og det har været med til at holde væksten oppe.
- **Arbejdsløsheden** er på vej op i EU-15, men ikke så voldsomt for landene under et. Ledighedsniveauet forventes at havne på ca. 10 procent. I Spanien forventes ledighedsniveauet at være ca. 20 procent i 2010 og det er rekord. I Danmark forventes et ledighedsniveau på ca. 6 procent for 2009, **opgjort efter AKU-metoden**, der medregner alle, der ikke er i arbejde.
- De **offentlige finanser** er forværret voldsomt i 2009 og fremefter med underskud af størrelsesordenen 7-7,5 procent af BNP. Grækenland, Irland og Spanien er blandt de euro-lande med de værste udsigter for statsunderskuddet og statsgælden. Portugal er også i farezonen.
- Det positive element er dog, at den økonomiske vækst ser ud til at blive positiv i 2010.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 21

Tabel 6

	EU-15 Forsyningsbalance						Kommissionens prognose		
	2006		2007		2008		2009	2010	2011
	real (%)	nominelt (mia.EUR)	real (%)	nominelt (mia.EUR)	real (%)	nominelt (mia.EUR)	realvækst (%)		
BNP	3,0	10.706	2,6	11.226	0,5	11.555	-4,1	0,7	1,5
Privat forbrug	2,0	6.173	1,7	6.423	0,4	6.598	-1,5	0,2	1,1
Offentligt forbrug	1,9	2.215	2,0	2.318	2,1	2.409	2,1	1,1	0,5
Faste bruttoinv.	5,8	2.182	5,2	2.359	-1,0	2.392	-11,5	-2,2	2,2
Eksport	8,8	4.100	4,9	4.414	1,1	4.531	-13,7	2,1	4,1
Import	8,5	3.989	4,5	4.324	0,9	4.414	-12,7	1,0	3,6

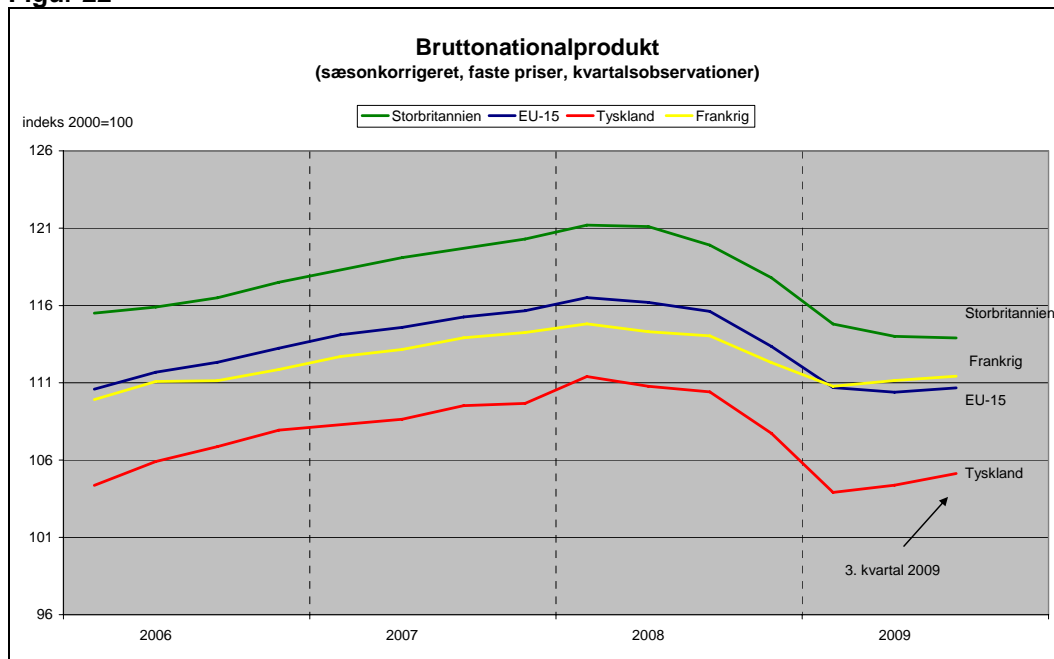
Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, Autumn 2009.

Det ses, at de 15 "gamle" EU-lande har haft en økonomisk vækst, der er faldet med 4,1 procent i **2009**. Det er en smule mindre fald end i Danmark, hvor væksten er faldet med 4,9 procent. Men kommissionen regner med, at væksten så småt bliver positiv igen i år, og havner på 1,5 procent i 2011.

Det er bemærkelsesværdigt, at det private forbrug i EU-15 kun er faldet med 1,5 procent i 2009, hvor Danmarks fald har været på hele 5 procent. Det er selvfølgelig med til at holde BNP-væksten oppe i EU-15. Derimod er eksporten faldet ret kraftigt med 13,7 procent i EU-15, og det er et større fald end i Danmark. I 2010 og 2011 regnes med at eksporten får positive vækstrater igen.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 22

Kilde: Eurostat.

Tabel 7

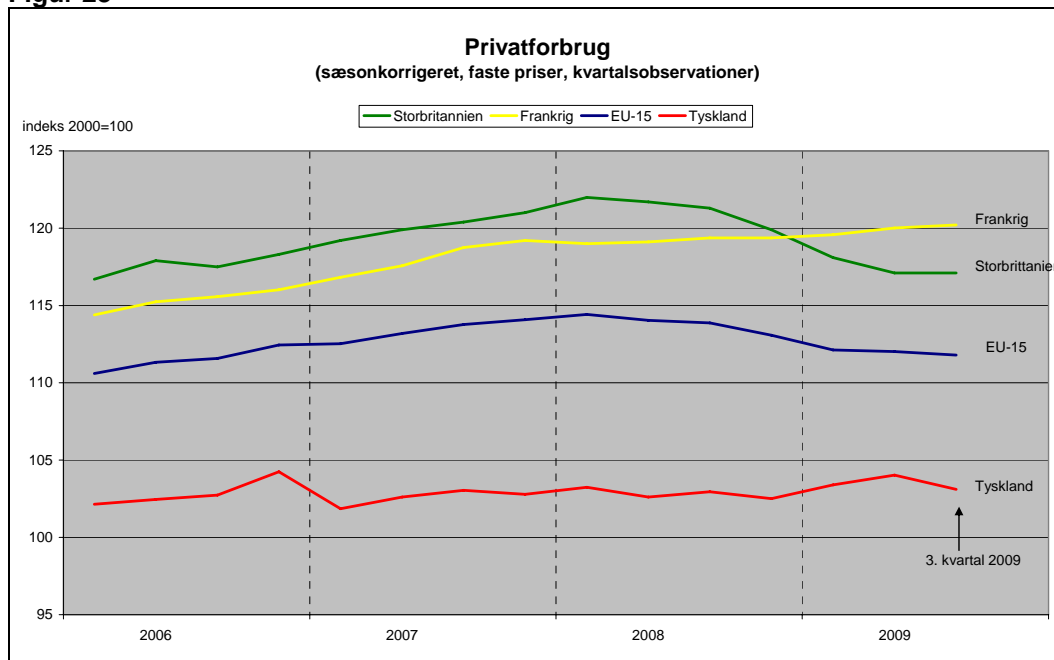
Årlig real BNP vækst	2006			2007			2008			Kommissionens prognose		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
EU-15	3,0	2,6	0,5	-4,1	0,7	1,5						
Tyskland	3,2	2,5	1,3	-5,0	1,2	1,8						
Frankrig	2,2	2,3	0,4	-2,2	1,2	1,5						
Storbritannien	2,9	2,6	0,5	-4,6	0,9	1,9						
Spanien	4,0	3,6	0,9	-3,7	-0,8	2,6						
Italien	2,0	1,6	-1,0	-4,7	0,7	1,6						
Grækenland	4,5	4,5	2,0	-1,1	-0,3	1,4						
Portugal	1,4	1,9	0,0	-2,9	0,3	1,6						
Belgien	2,8	2,9	1,0	-2,9	0,6	1,5						
Luxembourg	5,6	6,5	0,0	-3,6	1,1	1,5						
Irland	5,4	6,0	-3,0	-7,5	-1,4	1,8						
Holland	3,4	3,6	2,0	-4,5	0,3	1,0						
Østrig	3,5	3,5	2,0	-3,7	1,1	1,5						
Finland	4,9	4,2	1,0	-6,9	0,9	1,0						
Sverige	4,2	2,5	-0,2	-4,6	1,4	2,1						
Danmark	3,4	1,7	-0,9	-4,5	1,5	1,7						

Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, Autumn 2009.

Der er meget stor spredning blandt landene, hvor hårdt disse er ramt af tilbagegangen i den økonomiske vækst for 2009. **Frankrig** er blandt de store lande, hvor væksten er faldet mindst med kun 2,2 procent. I **Tyskland** har faldet været på 5 procent i 2009. Irland har haft et vækstfald på ikke mindre end 7,5 procent. I **Finland** er faldet på hele 6,9 procent. Det er dog kendetegnende for væksten, at stort set alle lande regner med positive vækstrater i 2010.

Privatforbruget

Figur 23

Kilde: Eurostat.

Tabel 8

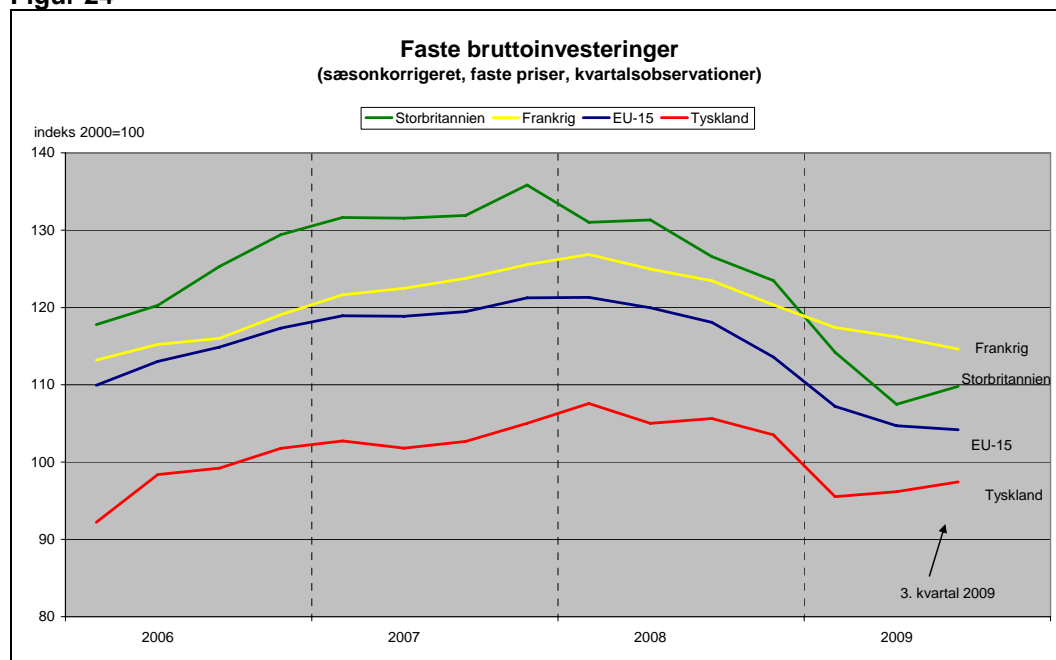
Årlig real vækst i privatforbrug	2006			2007			2008			Kommissionens prognose		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011			
EU-15	2	1,7	0,4	-1,5	0,2	1,1						
Tyskland	1,3	-0,3	0,4	0,6	-0,2	0,8						
Frankrig	2,4	2,5	1	0,8	0,8	0,8						
Storbritannien	1,5	2,1	0,9	-3,3	-0,3	1,5						
Spanien	3,8	3,6	-0,6	-5,2	-0,5	0,9						
Italien	1,3	1,2	-0,9	-1,5	0,8	1,3						
Grækenland	5,3	3,3	2,3	-2,5	-1,3	0,8						
Portugal	1,9	1,6	1,7	-0,9	0,6	0,7						
Belgien	1,8	1,7	1,1	-0,9	0,6	1,4						
Luxembourg	2,7	2,8	3,9	0,2	0,8	1,5						
Irland	6,5	5,6	-0,7	-7,7	-2,4	1,8						
Holland	-0,3	1,7	1,3	-2,7	-0,6	0,6						
Østrig	1,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,6						
Finland	4,1	3,3	1,9	-2,8	1	1,4						
Sverige	2,3	3	-0,2	-1,3	1	1,5						
Danmark	3,6	2,4	-0,2	-4,6	2,3	1,7						

Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, , Autumn 2009.

Det **private forbrug** har holdt nogenlunde stand i 2009 med et samlet fald på kun 1,5 procent. I **Frankrig** og **Tyskland** er der dog stigninger i det private forbrug på små 1 procent i 2009. Danmark ligger absolut i toppen m.h.t. **nedgang** i det private forbrug med et fald på hele 4,6 procent i 2009. Irland og Spanien har også meget store fald i privatforbruget.

Investeringer

Figur 24

Kilde: Eurostat.

Tabel 9

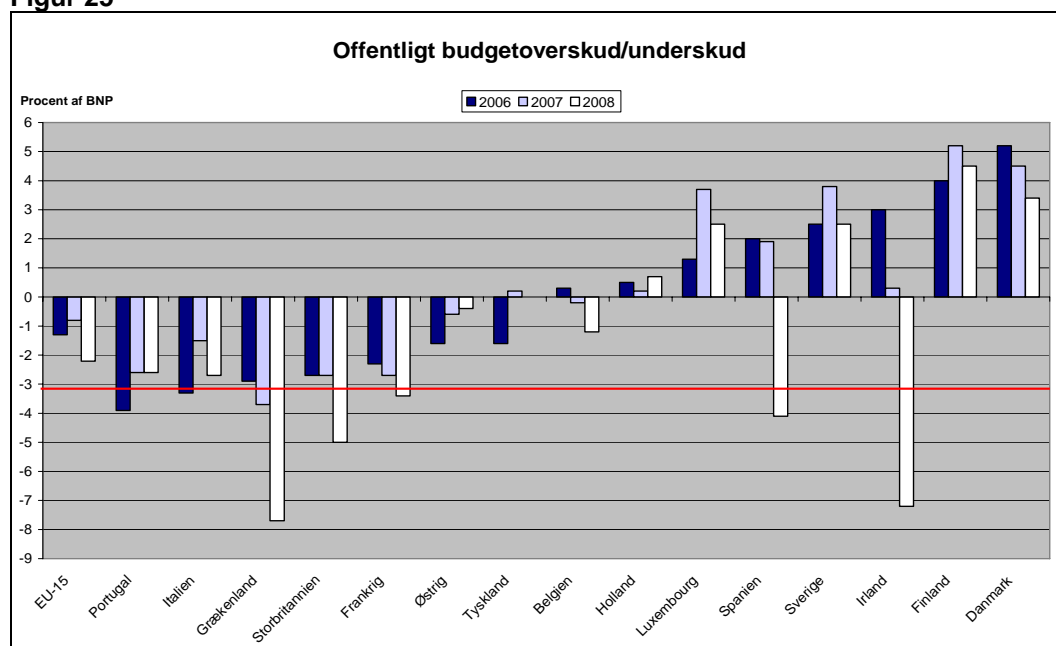
Årlig real vækst i faste bruttoinvesteringer	Kommissionens prognose					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU-15	5,8	5,2	-1,0	-11,5	-2,2	2,2
Tyskland	7,8	5,0	3,1	-8,9	2,1	3,9
Frankrig	4,1	6,5	0,6	-6,2	-1,6	2,2
Storbritannien	6,5	7,8	-3,5	-15,9	-3,8	3,0
Spanien	7,2	4,6	-4,4	-15,6	-8,4	-1,3
Italien	2,9	2,0	-3,0	-12,2	0,1	2,4
Grækenland	9,8	4,6	-7,4	-16,2	-3,9	1,3
Portugal	-0,7	3,1	-0,7	-15,2	-4,1	1,1
Belgien	2,7	5,9	4,3	-4,0	-2,8	2,2
Luxembourg	4,7	12,6	-0,1	-14,8	0,3	2,9
Irland	3,9	2,4	-15,5	-30,4	-15,0	5,1
Holland	7,5	4,8	4,9	-11,7	-6,0	0,4
Østrig	2,4	3,8	1,0	-6,6	-0,3	3,0
Finland	4,8	8,7	0,3	-11,0	-2,4	1,9
Sverige	9,1	7,5	2,6	-17,0	-1,5	3,2
Danmark	14,3	2,8	-4,8	-12,4	-4,1	2,1

Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, , Autumn 2009.

Det store fald i **bruttoinvesteringerne** i 2009 taler sit tydelige sprog, og afspejler den krise EU har været i, men nu tilsyneladende er ved at arbejde sig ud af. Det ses, at Danmark ikke er specielt hårdt ramt i 2009 med et fald på 12,4 procent. Mange lande har et fald, der er en del højere. Kommissionens prognose (efteråret 2009) er dog ret pessimistisk for **2010**. Først i **2012** forudses positive vækstrater.

Offentlige finanser (budget)

Figur 25

Kilde: Eurostat.

Tabel 10

Offentligt budgetoverskud % af BNP	Kommissionens prognose				
	2007	2008	2009	2010	2011
EU 15	-0,8	-2,2	-7,0	-7,6	-7,0
Grækenland ¹⁾	-3,7	-7,7	-12,7	-12,2	-12,8
Frankrig	-2,7	-3,4	-8,3	-8,2	-7,7
Tyskland	0,2	0,0	-3,4	-5,0	-4,6
Italien	-3,3	-1,5	-2,7	-5,3	-5,3
Storbritannien	-2,7	-5,0	-12,1	-12,9	-11,1
Holland	0,2	0,7	-4,7	-6,1	-5,6
Portugal	-2,6	-2,6	-8,0	-8,0	-8,7
Østrig	-0,6	-0,4	-4,3	-5,5	-5,3
Sverige	3,8	2,5	-2,1	-3,3	-2,7
Luxembourg	3,7	2,5	-2,2	-4,2	-4,2
Spanien	1,9	-4,1	-11,2	-10,1	-9,3
Irland	0,3	-7,2	-12,5	-14,7	-14,7
Belgien	-0,2	-1,2	-5,9	-5,8	-5,8
Danmark	4,5	3,4	-2,0	-4,8	-3,4
Finland	5,2	4,5	-2,8	-4,5	-4,3

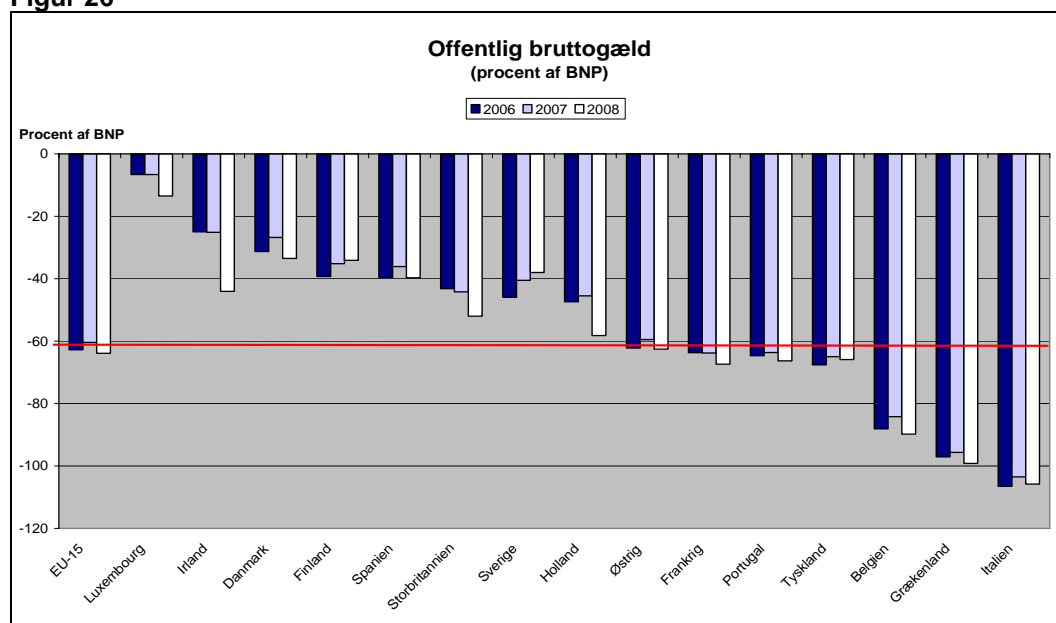
Kilde: Eurostat, Europakommisionens – Economic Forecast, Autumn 2009.

¹⁾ Note: Grækenland har netop forelagt et stabilitetsprogram, der forventes at nedbringe underskuddet fra 12,7 procent i 2009 til 8,7 procent i 2010, 5,6 procent i 2011 og ca. 2 procent i 2012 og 2013.

De **offentlige finanser** er, for at sige det mildt, i en meget dårlig tilstand i EU-15. Underskuddet er steget fra 2,2 procent af BNP i 2008 **til 7 procent af BNP i 2009**. Og det stiger yderligere i 2010. I Storbritannien, Grækenland, Spanien og Irland er tallene for underskuddet nu oppe på mellem 10-15 procent af BNP. **Ingen** af landene overholder kravet om, at underskuddet ikke må overstige 3 procent af BNP, som foreskrevet i EU-traktaten (ØMU-delen).

Offentlige finanser (bruttogæld)

Figur 26

Kilde: Eurostat.

Tabel 11

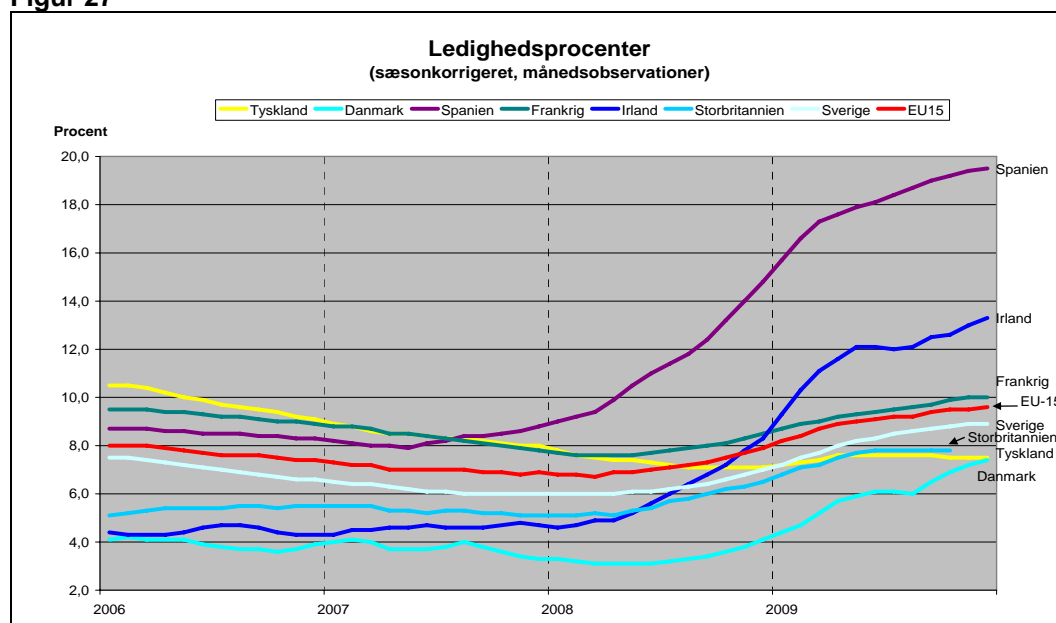
Offentlig bruttogæld % af BNP	2007		Kommissionens prognose		
	2007	2008	2009	2010	2011
EU 15	-60,4	-63,9	-75,4	-81,7	-86,4
Grækenland	-95,6	-99,2	-112,6	-124,9	-135,4
Frankrig	-63,8	-67,4	-76,1	-82,5	-87,6
Tyskland	-65,0	-65,9	-73,1	-76,7	-79,7
Italien	-103,5	-105,8	-114,6	-116,7	-117,8
Storbritannien	-44,2	-52,0	-68,6	-80,3	-88,2
Holland	-45,5	-58,2	-59,8	-65,6	-69,7
Portugal	-63,6	-66,3	-77,4	-84,6	-91,1
Østrig	-59,5	-62,6	-69,1	-73,9	-77,0
Sverige	-40,5	-38,0	-42,1	-43,6	-44,1
Luxembourg	-6,6	-13,5	-15,0	-16,4	-17,7
Spanien	-36,1	-39,7	-54,3	-66,3	-74,0
Irland	-25,1	-44,1	-65,8	-82,9	-96,2
Belgien	-84,2	-89,8	-97,2	-101,2	-104,0
Danmark ¹⁾	-26,8	-33,5	-33,7	-35,3	-35,2
Finland	-35,2	-34,1	-41,3	-47,4	-52,7

Kilde: Eurostat, Europakommisionens – Economic Forecast, , Autumn 2009.

¹⁾ Note: EU-Kommissionens tal for Danmarks offentlige bruttogæld ligger langt under Vismændene, og regeringens, skøn for 2009-2011, jf. figur 9, (side 8 i rapporten)

Også den **offentlige bruttogæld** er ved at komme ud af kontrol for EU-15 landene. De store offentlige underskud driver den offentlige gæld i vejret. Bruttogælden er nu (2010) anslået til 82 procent af BNP for EU-15. Før krisen var bruttogælden "kun" på 60 procent af BNP. Mange lande er over 100 procent. Danmark er faktisk et af de lande, der har den laveste offentlige bruttogæld, selvom Kommissionen tilsyneladende har langt lavere tal for bruttogæld (ØMU-gæld) end både regeringen og Vismændene.

Ledigheden

Figur 27

Kilde: Eurostat.

Tabel 12

Årlige ledighedsprocenter (%)	Kommissionens prognose					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU-15	7,7	7,0	7,1	9,0	10,2	10,2
Tyskland	9,8	8,4	7,3	7,7	9,2	9,3
Frankrig	9,2	8,4	7,8	9,5	10,2	10,0
Storbritannien	5,4	5,3	5,6	7,8	8,7	8,0
Spanien	8,5	8,3	11,3	17,9	20,0	20,5
Italien	6,8	6,1	6,7	7,8	8,7	8,7
Grækenland	8,9	8,3	7,7	9,0	10,2	11,0
Portugal	7,8	8,1	7,7	9,0	9,0	8,9
Belgien	8,3	7,5	7,0	8,2	9,9	10,3
Luxembourg	4,6	4,2	4,9	6,2	7,3	7,7
Irland	4,5	4,6	6,0	11,7	14,0	13,2
Holland	3,9	3,2	2,8	3,4	5,4	6,0
Østrig	4,8	4,4	3,8	5,5	6,0	5,7
Finland	7,7	6,9	6,4	8,5	10,2	9,9
Sverige	7,1	6,2	6,2	8,5	10,2	10,1
Danmark ¹⁾	3,9	3,8	3,3	4,5	5,8	5,6

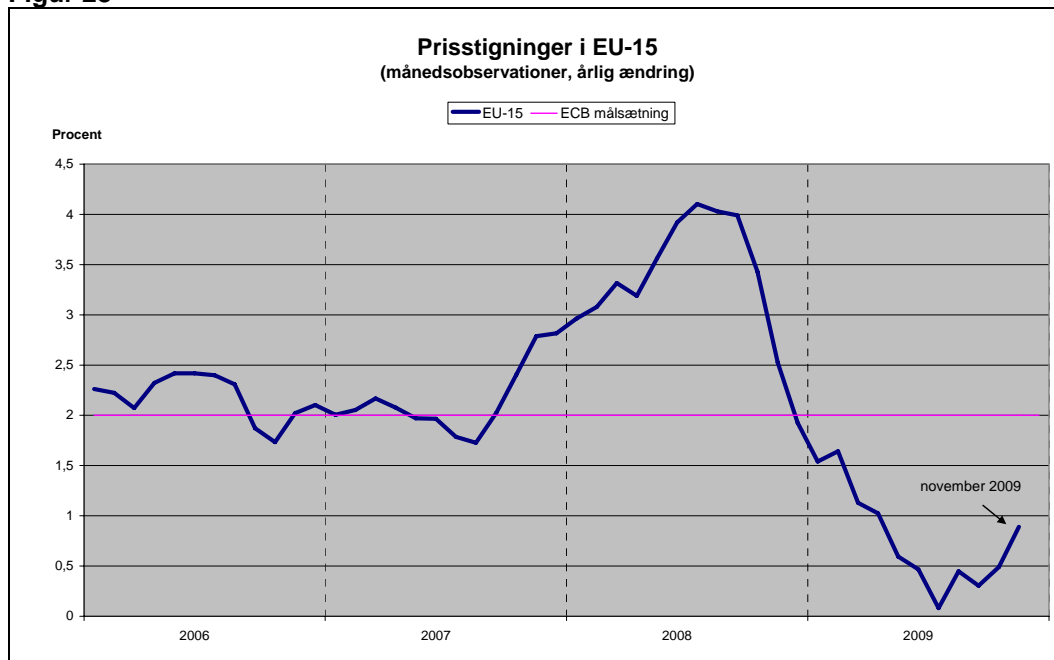
Kilde: Eurostat, Europakommisionens – Economic Forecast, , Autumn 2009.

¹⁾ Note: Kommissionens opgørelse bygger på den såkaldte AKU-ledighed, der for Danmarks vedkommende ligger en del over den registrerede ledighed (jf. figur 11).

Ledigheden er stadig på vej op i EU-15 og for 2010 regner EU-Kommissionen med en samlet ledighed for EU-15 på 10,2 procent. I Spanien når ledigheden helt op på 20 procent og i Irland på 14 procent. Selvom den danske ledighed nok er steget meget i forhold til andre lande, jf. figur 27, er det dog bemærkelsesværdigt, at Danmark er det EU-15-land, der har den laveste ledighedsprocent (sammen med Holland). **For december måned 2009 er Danmarks ledighed opgjort til 7,4 procent.**

Priser og lønninger

Figur 28

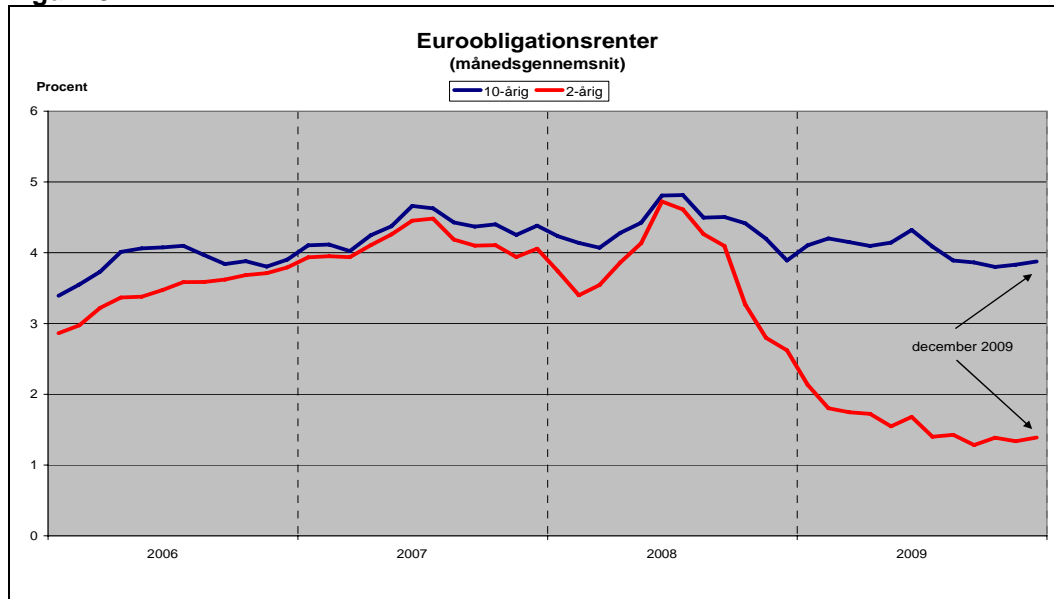

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Selvom **priserne** i den seneste tid er steget meget, er **prisstigningerne** stadig ekstremt lave i EU og under 1 procent. Medio 2008 toppede prisstigningerne med ca. 4 procent. Samlet set bliver 2009 formodentlig året med de laveste prisstigninger i mands minde, med en stigning på ca. 0,5 procent for året som gennemsnit.

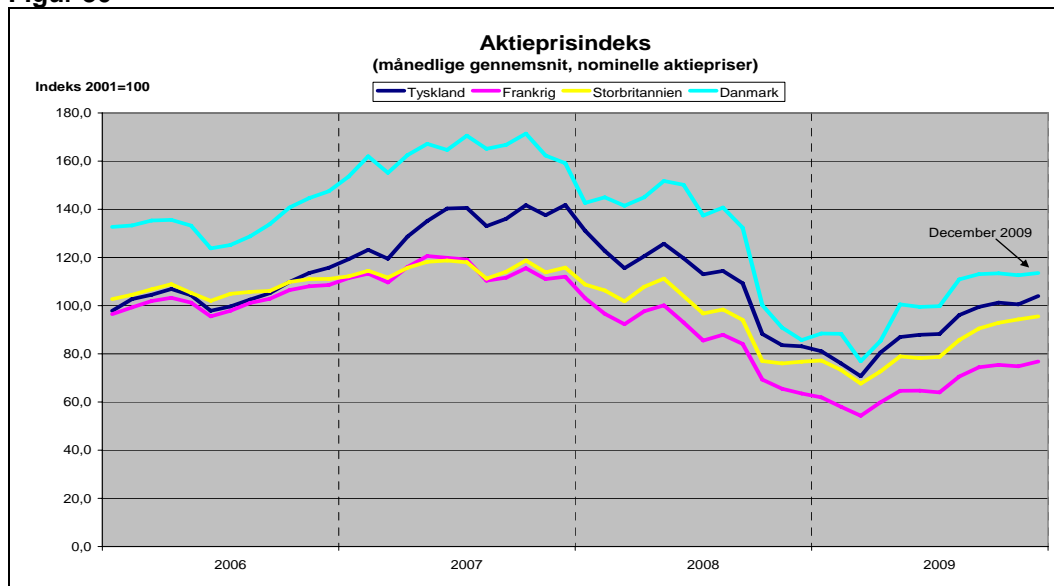
Rente- og aktiekurser

Figur 29

Kilde: Den europæiske centralbank (ECB).

Figur 30

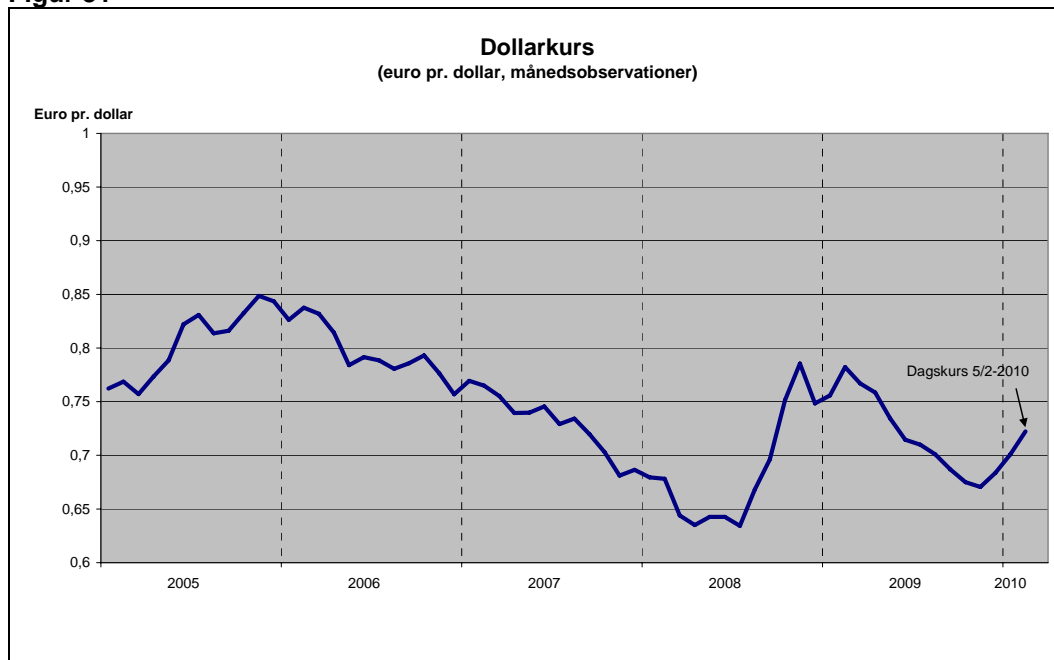
Kilde: Eurostat.

Obligationsrenterne er ligesom i Danmarks tilfælde, faldet kraftigt i løbet af 2009, og den korte rente er nu helt nede på 1,5 procent. Også på EU-plan er der en kæmpestor forskel på den helt korte og mellemlange rente.

For **aktiernes** vedkommende er aktiekurserne i de tre store lande Frankrig, Storbritannien og Tyskland, steget ret meget i løbet af 2009, efter den store nedtur i 2008. Ligesom i Danmark har aktiekurserne genvundet omkring halvdelen af det tabte, og det tyder på, at en vis optimisme er ved at vende tilbage.

Valutakursudviklingen

Figur 31

Kilde: Nationalbanken og egne beregninger.

I løbet af sidste halvdel af 2008 steg dollarkursen dramatisk fra 0,65 euro pr. dollar til knap 0,80 euro pr. dollar. Men siden er det gået nedad med dollarens styrke overfor euroen til skade for euroens eksportindustri. Der spiller mange faktorer ind, når styrkeforholdet mellem euro og dollar skal vurderes, og kun de færreste faktorer er kendte.

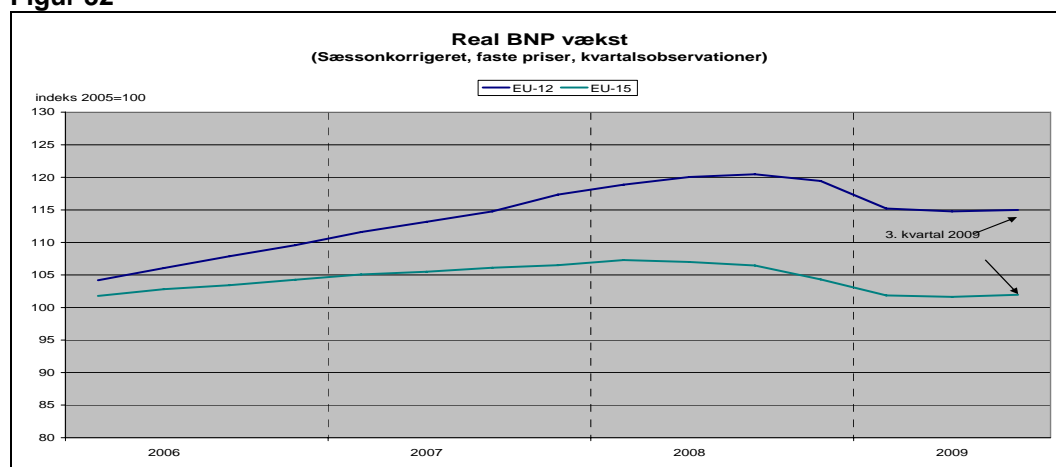
Den sidste tids kursstigninger for dollaren skyldes, ifølge iagttagere, at der er problemer med statsfinanserne i udvalgte eurolande (især Grækenland og Portugal), hvilket svækker euroen. Den aktuelle dollarkurs er i dag på 0,72 euro pr. dollar, hvilket er en stor stigning.

De 12 nye EU-lande – resumé

- De 12 nye EU-lande er nu for alvor blevet ramt af nedgangskonjunkturen med et fald i **væksten på 4,3 procent** i 2009. Først i 2010 og 2011 regner Kommissionen med, at det går fremad igen med positive vækstrater. Men der er meget store forskelle landene imellem. Især de tre baltiske lande er meget hårdt ramt af finanskrisen.
- Det **private forbrug** er faldet voldsomt i de nye lande, med et fald i væksten på 4,1 procent, og det har, sammen med det store fald i **eksporten**, givet den store tilbagegang i økonomien.
- Særligt et land springer dog i øjnene, og det er udviklingen i **polsk økonomi**. Her er væksten stadig positiv i 2009 (som det eneste land i EU), og det private forbrug er **ikke** faldende i Polen.
- **Ledigheden** stiger hastigt i de nye lande. I 2008 var ledigheden i de nye lande kommet **under** ledigheden i EU-15. Men i løbet af 2009 er arbejdsløsheden steget så hurtigt, at tallene for EU-15 og EU-12 igen nærmer sig hinanden.
- Også de **offentlige finanser** er under stærkt pres i 2009 og fremefter med hastigt voksende underskud og større offentlig gæld.
- Et lyspunkt er dog, at underskuddet på betalingsbalancens løbende poster er under klar bedring i de nye EU-lande.

Bruttonationalproduktet (BNP)

Figur 32

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 13

EU-12 Forsyningsbalance							Kommissionens prognose		
	2006		2007		2008		2009	2010	2011
	real (%)	nominel (mia.EUR)	real (%)	nominel (mia.EUR)	real (%)	nominel (mia.EUR)	realvækst (%)		
BNP	6,9	747	6,8	869	4,8	986	-4,3	0,7	3,1
Privat forbrug	6,9	446	6,8	510	5,6	584	-4,1	-0,1	3,1
Offentligt forbrug	3,8	142	0,4	158	5,5	183	-0,7	-1,0	1,3
Faste bruttoinv.	11,4	173	16,4	216	6,4	245	-10,3	0,5	5,1
Eksport	15,5	416	12,1	485	6,1	541	-13,9	2,7	5,6
Import	16,8	444	14,9	522	5,5	585	-18,5	2,2	6,0

Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Tabel 14

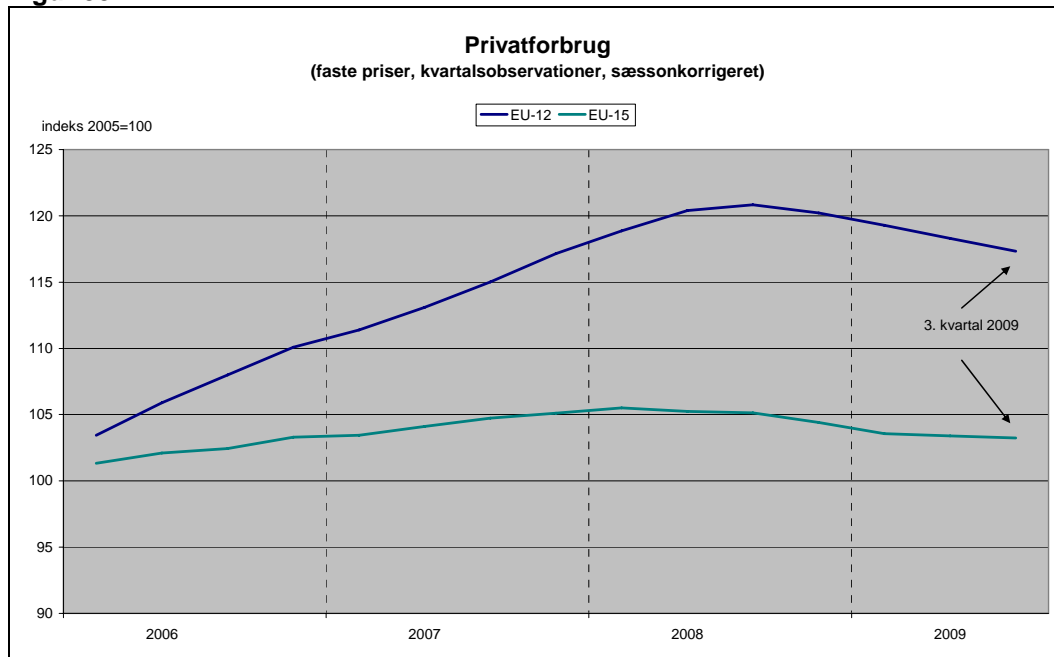
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU-12	6,9	6,8	4,8	-4,3	0,7	3,1
Polen	6,2	6,8	5,0	1,2	1,8	3,2
Ungarn	4,0	1,0	0,6	-6,5	-0,5	3,1
Tjekkiet	6,8	6,1	2,5	-4,8	0,8	2,3
Estland	10,0	7,2	-3,6	-13,7	-0,1	4,2
Letland	12,2	10,0	-4,6	-18,0	-4,0	2,0
Litauen	7,8	9,8	2,8	-18,1	-3,9	2,5
Slovenien	5,8	6,8	3,5	-7,4	1,3	2,0
Slovakiet	8,5	10,6	6,2	-5,8	1,9	2,6
Malta	3,5	4,0	2,1	-2,2	0,7	1,6
Cypern	4,1	5,1	3,6	-0,7	0,1	1,3
Rumænien	7,9	6,3	7,3	-8,0	0,5	2,6
Bulgarien	6,3	6,2	6,0	-5,9	-1,1	3,1

Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Nedgangskonjunktoren har været ligeså hård ved de nye **EU-lande under et**, som ved EU-15. Men der er dog meget stor forskel landene imellem. **Polens** økonomi klarer sig forbavsende godt igennem krisen, medens de **tre baltiske lande** har enorme fald i væksten i BNP. **Ungarn** har også et særligt stort fald i den økonomiske vækst i 2009.

Privatforbrug

Figur 33

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 15

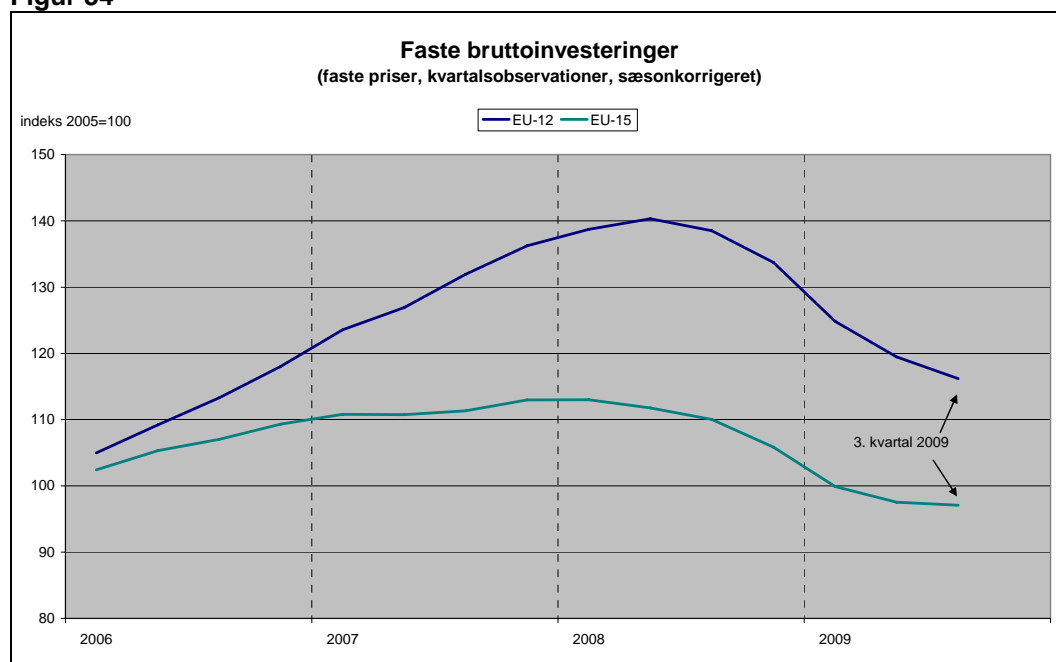
Årlig real vækst i privatforbruget	2006			2007			2008			Kommissionens prognose		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
EU-12	6,9	6,8	5,6	-4,1	-0,1	3,1						
Polen	5,0	4,9	5,9	2,1	1,3	3,3						
Ungarn	1,7	0,4	-0,5	-7,4	-2,5	3,0						
Tjekkiet	5,2	5,0	3,6	1,0	-0,5	1,6						
Estland	12,9	9,0	-4,7	-16,7	-1,9	2,9						
Letland	21,2	14,8	-5,4	-22,0	-11,0	0,5						
Litauen	10,6	12,1	3,6	-19,5	-6,3	1,2						
Slovenien	2,9	6,7	2,0	-1,7	-0,2	1,6						
Slovakiet	5,9	6,9	6,0	-1,2	0,5	2,3						
Malta	0,7	2,1	4,9	-1,1	0,4	1,1						
Cypern	4,7	9,4	8,4	-1,4	0,3	0,6						
Rumænien	12,7	11,9	9,5	-12,5	2,2	3,6						
Bulgarien	9,5	5,3	4,8	-5,7	-2,1	2,0						

Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Det private forbrug er indtil videre steget meget kraftigt i de nye EU-lande, men forbrugerne er nu ramt særligt hårdt på pengepungen i de nye lande, hvor det private forbrug forventes at falde med 4,1 i 2009. Igen er det de baltiske lande, der må holde for, med fald i privatforbruget på 15-20 procent i 2009. Polen imponerer, med positive vækstrater på ca. 2 procent i 2009.

Investeringerne

Figur 34

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 16

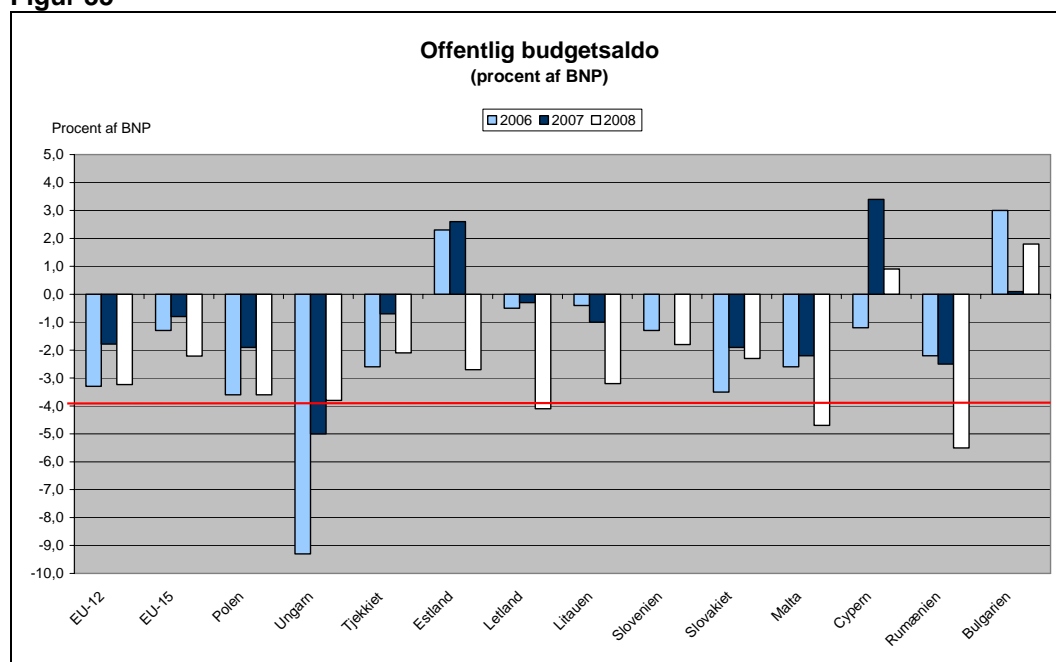
	Årlig real vækst i faste bruttoinvesteringer			Kommissionens prognose		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU-12	11,4	16,4	6,4	-10,3	0,5	5,1
Polen	14,9	17,6	8,2	-1,9	1,9	5,0
Ungarn	-3,6	1,6	0,4	-6,0	1,0	4,3
Tjekkiet	6,0	10,8	-1,5	-7,2	0,3	4,5
Estland	18,6	9,0	-12,1	-32,8	-3,2	8,8
Letland	16,4	7,5	-15,6	-34,0	-12,0	3,0
Litauen	19,4	23,0	-6,5	-43,0	-7,3	5,4
Slovenien	9,9	11,7	7,7	-24,8	-0,6	2,5
Slovakiet	9,3	9,1	1,8	-12,4	2,5	3,3
Malta	2,3	1,2	-21,8	-8,0	1,6	3,1
Cypern	10,2	13,4	8,6	-11,9	-9,0	0,9
Rumænien	19,9	30,3	16,2	-12,3	1,1	5,8
Bulgarien	19,9	30,3	16,2	-12,3	1,1	5,8

Kilde: Eurostat, Europakommisionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Investeringerne falder også ret kraftigt i de nye lande i 2009, men allerede i 2010 er der udsigt til små positive vækstrater. Igen er det bemærkelsesværdigt, at **Polen** er gået næsten fri af de store fald i investeringerne. **De baltiske lande** har faldt i investeringerne på 30-40 procent i 2009 og yderligere fald i 2010.

Offentlige finanser (budget)

Figur 35

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 17

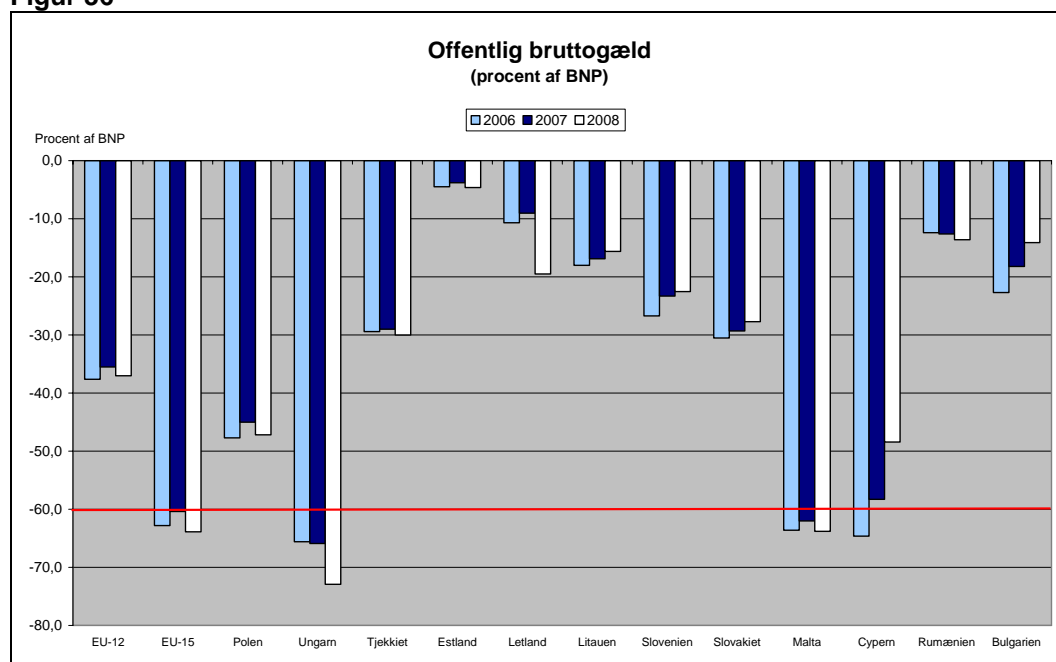
Offentligt budget % af BNP	2007		Kommissionens prognose		
	2007	2008	2009	2010	2011
EU-12	-1,8	-3,2	-6,2	-6,4	-6,2
Polen	-1,9	-3,6	-6,4	-7,5	-7,6
Ungarn	-5,0	-3,8	-4,1	-4,2	-3,9
Tjekkiet	-0,7	-2,1	-6,6	-5,5	-5,7
Estland	2,6	-2,7	-3,0	-3,2	-3,0
Letland	-0,3	-4,1	-9,0	-12,3	-9,7
Litauen	-1,0	-3,2	-9,8	-9,2	-9,7
Slovenien	0,0	-1,8	-6,3	-7,0	-6,9
Slovakiet	-1,9	-2,3	-6,3	-6,0	-5,5
Malta	-2,2	-4,7	-4,5	-4,4	-4,3
Cypern	3,4	0,9	-3,5	-5,7	-5,9
Rumænien	-2,5	-5,5	-7,8	-6,8	-5,9
Bulgarien	0,1	1,8	-0,8	-1,2	-0,4

Kilde: Eurostat, Europakommisionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Ifølge Kommissionens prognose er den også gal med **de offentlige finanser** i EU-12. Underskuddet er gået fra 3,2 procent af BNP til 6,4 procent af BNP i 2010; altså en fordobling. Ingen af de nye lande har tilsyneladende fået styr på de offentlige finanser og underskuddet på det offentlige budget. Det eneste land der har nogenlunde styr på underskuddet er tilsyneladende Bulgarien.

Offentlige finanser (bruttogæld)

Figur 36

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 18

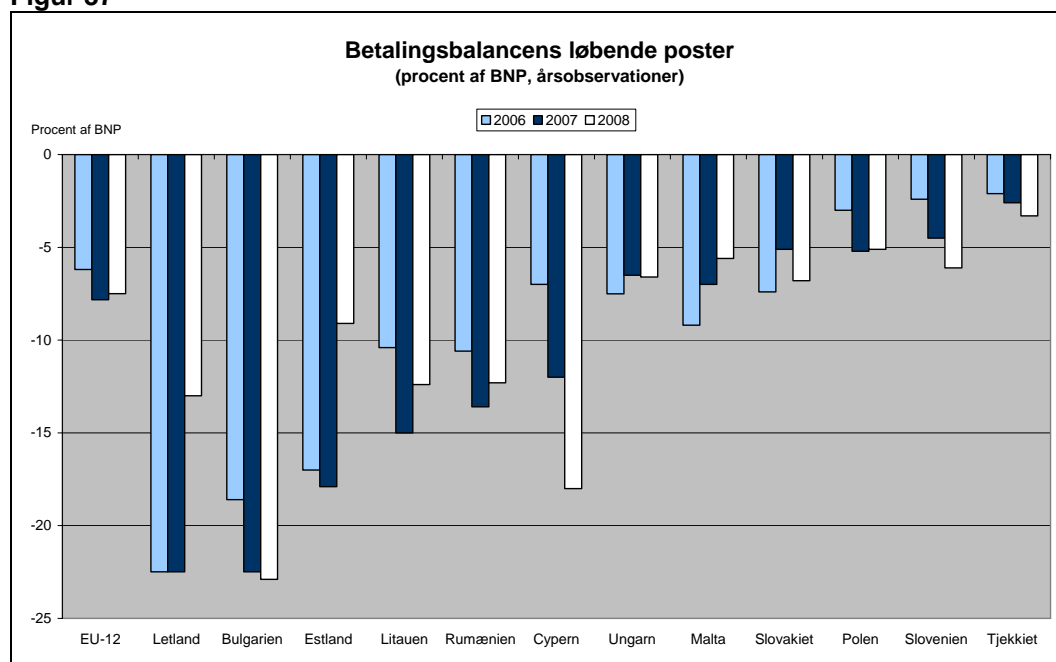
Offentlig bruttogæld % af BNP	2007		Kommissionens prognose		
	2007	2008	2009	2010	2011
EU-12	-35,5	-37,0	-43,2	-48,3	-51,9
Polen	-45,0	-47,2	-51,7	-57,0	-61,3
Ungarn	-65,9	-72,9	-79,1	-79,8	-79,1
Tjekkiet	-29,0	-30,0	-36,5	-40,6	-44,0
Estland	-3,8	-4,6	-7,4	-10,9	-13,2
Letland	-9,0	-19,5	-33,2	-48,6	-60,4
Litauen	-16,9	-15,6	-29,9	-40,7	-49,3
Slovenien	-23,3	-22,5	-35,1	-42,8	-48,2
Slovakiet	-29,3	-27,7	-34,6	-39,2	-42,7
Malta	-62,0	-63,8	-68,5	-70,9	-72,5
Cypern	-58,3	-48,4	-53,2	-58,6	-63,4
Rumænien	-12,6	-13,6	-21,8	-27,4	-31,3
Bulgarien	-18,2	-14,1	-15,1	-16,2	-15,7

Kilde: Eurostat, Europakommisionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Den **offentlige bruttogæld** er også på vej op i de nye EU-lande. Fra en gennemsnitlig bruttogæld på 37 procent af BNP i **2008** er gælden nu på vej **til 52 procent af BNP i 2011**. Det er dog stadigvæk mindre end gælden for de gamle EU-lande, men udviklingen er ikke til at tage fejl af, hen imod større offentlig gæld for de nye EU-lande.

Betalingsbalancen

Figur 37

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 19

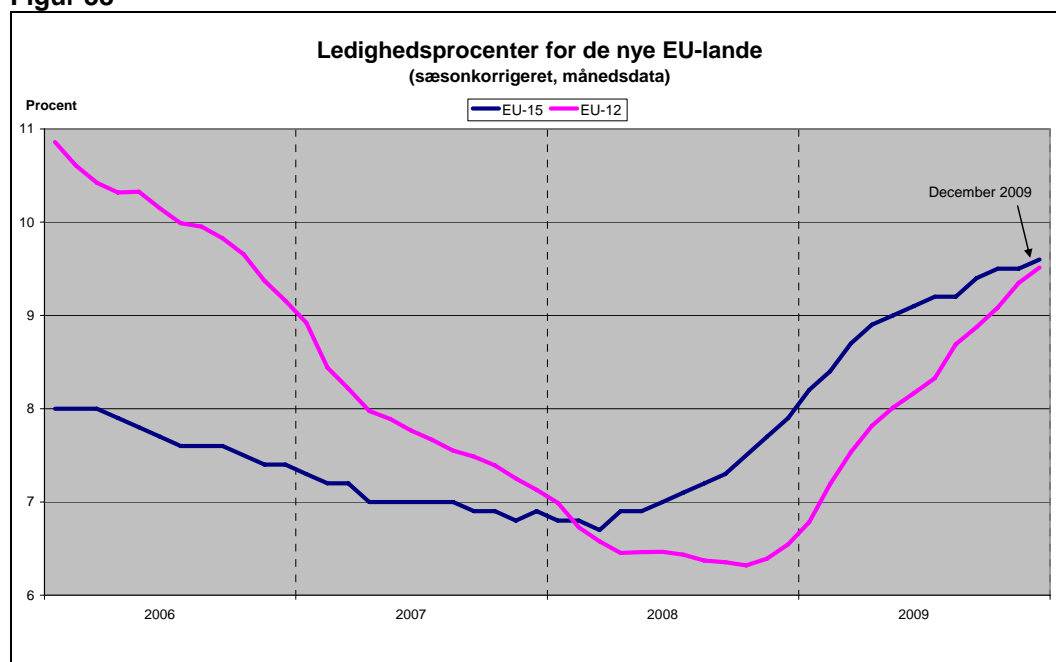
Løbende poster % af BNP	2006			2007			Kommissionens prognose		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011			
EU-12	-6,2	-7,8	-7,5	-2,5	-2,6	-2,7			
Polen	-3,0	-5,2	-5,1	-1,9	-2,8	-3,2			
Ungarn	-7,5	-6,5	-6,6	-1,3	-1,7	-1,8			
Tjekkiet	-2,1	-2,6	-3,3	-2,5	-1,4	-0,8			
Estland	-17,0	-17,9	-9,1	3,9	1,3	-0,3			
Letland	-22,5	-22,5	-13,0	6,8	5,4	3,4			
Litauen	-10,4	-15,0	-12,4	0,1	0,3	-0,4			
Slovenien	-2,4	-4,5	-6,1	-0,8	-0,2	-0,6			
Slovakiet	-7,4	-5,1	-6,8	-5,8	-5,3	-5,0			
Malta	-9,2	-7,0	-5,6	-3,2	-2,8	-2,5			
Cypem	-7,0	-12,0	-18,0	-11,6	-9,0	-7,7			
Rumænien	-10,6	-13,6	-12,3	-1,9	-2,8	-3,2			
Bulgarien	-18,6	-22,5	-22,9	-13,7	-9,8	-7,9			

Kilde: Eurostat, Europakommisionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Et lille positivt element i de nye landes økonomiske udvikling er, at underskuddet på betalingsbalancens løbende poster er under klar forbedring, ifølge Kommissionens prognose. Underskuddet er mere end halveret i forhold til 2008, og det letter helt klart finansieringen af den økonomiske aktivitet i landene. Det mest bemærkelsesværdige er nok, at de hårdt pressede baltiske lande, er ved at få overskud på betalingsbalancen. Det er en ordentlig kovending i forhold til tidligere.

Ledigheden

Figur 38

Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Tabel 20

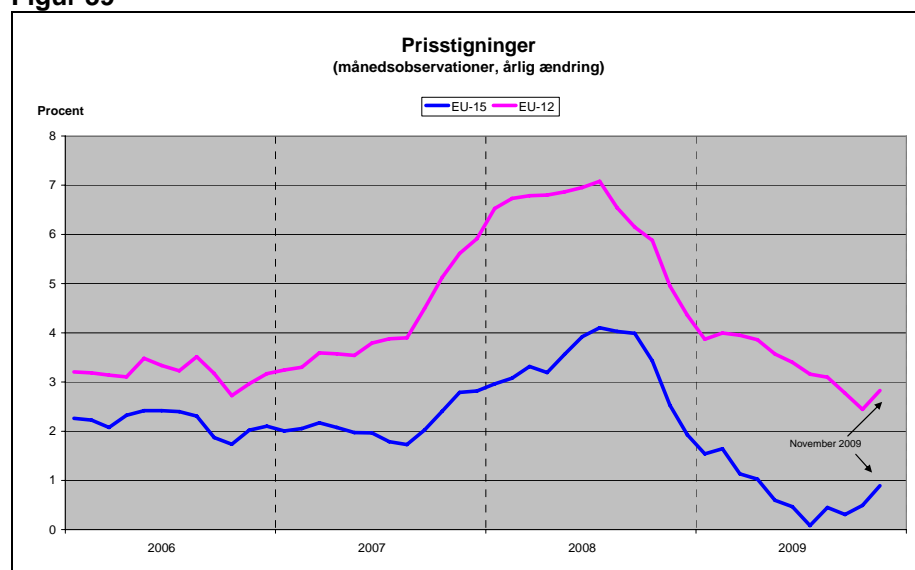
Årlige ledighedsprocenter (%)				Kommissionens prognose		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EU-12	9,9	7,6	6,5	9,1	10,1	9,9
Polen	13,9	9,6	7,1	8,4	9,9	10
Ungarn	7,5	7,4	7,8	10,5	11,3	10,5
Tjekkiet	7,2	5,3	4,4	6,9	7,9	7,4
Estland	5,9	4,7	5,5	13,6	15,2	14,2
Letland	6,8	6,0	7,5	16,9	19,9	18,7
Litauen	5,6	4,3	5,8	14,5	17,6	18,2
Slovenien	6,0	4,9	4,4	6,7	8,3	8,5
Slovakiet	13,4	11,1	9,5	12,3	12,8	12,6
Rumænien	7,3	6,4	5,8	9	8,7	8,5
Bulgarien	9,0	6,9	5,6	7	8	7,2
Malta	7,1	6,4	5,9	7,1	7,4	7,3
Cypern	4,6	4,0	3,6	5,6	6,6	6,7

Kilde: Eurostat, Europakommissionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Et hovedtal for den økonomiske udvikling for de nye lande er **udviklingen i ledigheden**. Og her er desværre ikke gode nyheder. I opgangskonjunktoren frem til 2008 gik det kun en vej, og det var et meget hurtigt fald i ledigheden. **I 2008 lå ledigheden i EU-12 således under ledigheden i EU-15**. Den kraftige opbremsning har imidlertid ramt de nye lande meget hårdt, og det fremgår af **figur 38**, at ledigheden er steget brat i løbet af 2009, og nu er på niveau med EU-15.

Priserne

Figur 39

Kilde: Eurostat og egne beregninger.

Tabel 21

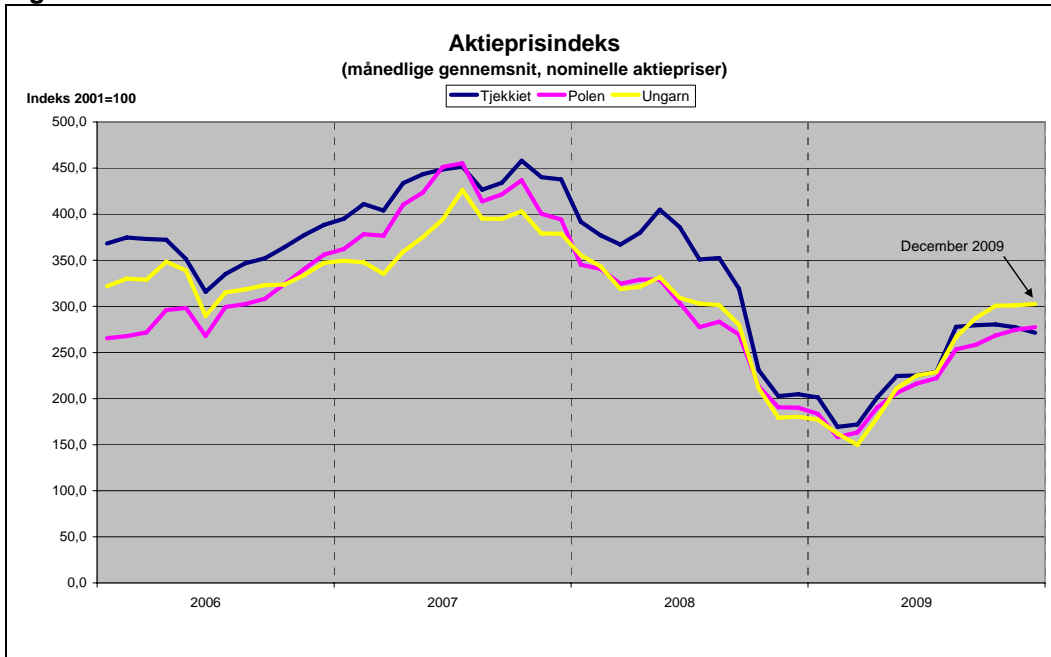
Årlige prisstigninger HICP (%)	2006			2007			2008			Kommissionens prognose		
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
EU-12	3,2	4,1	6,2	3,3	2,1	2,2	3,3	2,1	2,2	3,3	2,1	2,2
Polen	1,3	2,6	4,2	3,9	1,9	2	3,9	1,9	2	3,9	1,9	2
Ungarn	4	7,9	6	4,3	4	2,5	4,3	4	2,5	4,3	4	2,5
Tjekkiet	2,1	3	6,3	0,6	1,5	1,8	0,6	1,5	1,8	0,6	1,5	1,8
Estland	4,4	6,7	10,6	0,2	0,5	2,1	0,2	0,5	2,1	0,2	0,5	2,1
Letland	6,6	10,1	15,3	3,5	-3,7	-1,2	3,5	-3,7	-1,2	3,5	-3,7	-1,2
Litauen	3,8	5,8	11,1	3,9	-0,7	1	3,9	-0,7	1	3,9	-0,7	1
Slovenien	2,5	3,8	5,5	0,9	1,7	2	0,9	1,7	2	0,9	1,7	2
Slovakiet	4,3	1,9	3,9	1,1	1,9	2,5	1,1	1,9	2,5	1,1	1,9	2,5
Bulgarien	7,4	7,6	12	2,4	2,3	2,9	2,4	2,3	2,9	2,4	2,3	2,9
Rumænien	6,6	4,9	7,9	5,7	3,5	3,4	5,7	3,5	3,4	5,7	3,5	3,4
Malta	2,6	0,7	4,7	2	2	2,2	2	2	2,2	2	2	2,2
Cypern	2,2	2,2	4,4	0,8	3,1	2,5	0,8	3,1	2,5	0,8	3,1	2,5

Kilde: Eurostat, Europakommisionens – Economic Forecast, Autumn 2009 og egne beregninger.

Priserne stiger stadig markant mere i de nye EU-lande end i EU-15, men også her ses det, at konjunkturedgangen har medført en væsentlig lavere prisstigning end tidligere. I 2008 steg priserne med 6,2 procent. Fremover vil prisstigningerne være på ca. 2,5 procent ifølge prognosen. Det sidste er dog væsentlig mere end for EU-15, hvor priserne kun ventes at stige med ca. 1 procent i prognoseperioden.

Aktiekursudviklingen

Figur 40

Kilde: Eurostat.

På **aktiefronten** er de nye EU-lande ramt på lige fod med EU-15, dvs. at aktiekurserne er mere end halveret i løbet af 2008. Men også her er forventningerne om fremgang i økonomien pløjet ned i aktiekurserne, der er steget betragteligt i løbet af 2009 (jf. figur 40)